

MATEŘSKÁ ŠKOLA PRAŽAČKA
příspěvková organizace
Za Žižkovskou vozovnou 17, Praha 3
tel. 234 280 130, mobil 778 440 698
gabriela.hermannova@msprazacka.cz
IČO: 65993161

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

Zpracoval:
Gabriela Hermannová, ředitelka
a kolektiv pedagogů mateřské školy

Podpis:

V Praze dne 30. 8. 2022

Č.j.: 411/2021Pr

Vydaný v Praze dne 30. 8. 2021

S účinností od 1. 9. 2021

Vypracoval: Gabriela Hermannová a kolektiv pedagogů mateřské školy

Platnost: do 31. 10. 2023

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

Obsah:

I.	Identifikační údaje.....	3
II.	Obecná charakteristika školy	3
III.	Podmínky vzdělávání	4
IV.	Organizace vzdělávání	23
V.	Charakteristika vzdělávacího programu.....	27
VI.	Vzdělávací obsah	38
VII.	Evaluační systém a pedagogická diagnostika	47

I. Identifikační údaje

Mateřská škola Pražacka

Sídlo: Za Žižkovskou vozovnou 17/1700, 130 00 Praha 3

Zřizovatel: Městská část Praha 3, Havlíčkovo náměstí 9, Praha 3

Ředitelka: Gabriela Hermannová

Kontakt: tel.: 234 280 130, mobil MŠ: 778 440 698, www.msprazacka.cz, ID: stc4b3c
gabriela.hermannova@msprazacka.cz

II. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Pražacka je součástí komplexu Základní škola, Mateřská škola a Gymnázium, umístěného na horním Žižkově. Byla otevřena v roce 1930 pod názvem Jiráskova škola.

Budova je jednopatrová se suterénem. Kapacita školy od 1. 9. 2015 je 154 dětí rozdělených do šesti tříd s celodenním provozem. V pěti třídách je 26 dětí, v šesté je 24 dětí. Škola má od 1. 9. 2018 13 členů pedagogického sboru, s kvalifikací a praxí. Kromě šesti tříd (3 v přízemí a 3 v 1. patře) jsou v budově dále šatny pro každou třídu (pro pět tříd v přízemí, pro šestou třídu na chodbě v 1. patře), dětské umývárny v suterénu, přízemí i v 1. patře, v 1. patře jsou dále metodický kabinet, sklad lůžkovin a keramická dílna, v přízemí se nachází i ředitelna se sborovnou, v suterénu jsou tři místnosti jídelen, kuchyň se zázemím a také tělocvična a dětská WC. K dispozici jsou dvě zahrady a venkovní sklady hraček a dětská WC s umývárny přístupnými z obou zahrad. Všechny prostory jsou komfortní, příjemné, dostatečně světlé, moderně a funkčně vybavené, s vysokou estetickou hodnotou. Třídy prvního ročníku (třída Veverky a Pejskové) a třetího ročníku (třída Sluníčka) jsou v přízemí, společně s šatnami a ředitelnou se sborovnou. Třídy druhých a třetích ročníků (třídy Tučňáci, Sovičky a Motýlci) jsou v prvním patře.

Mateřská škola má vlastní kuchyň, umístěnou v suterénu budovy, kde kvalifikovaný personál připravuje jídla dle normativů pro děti předškolního věku.

Logem školky je barevný houpací koník navržený akademickou malířkou Taťánou Svatošovou. Okolí školy je příhodné k vycházkám do blízkého lesoparku a odkud se dá s dětmi mimo rušné dopravní komunikace projít až na Vítkov. Pokud v zimních měsících dostatečně nasněží, využíváme lesopark např. i k bezpečnému sáňkování.

Při zápisu do MŠ jsou přijímány děti do naplnění kapacity školy dle stanovených kritérií. Obvykle se stanovují před zápisem s přihlédnutím k aktuální situaci a dle platné legislativy a mohou se měnit. Děti jsou zařazovány do zpravidla homogenních tříd s přihlédnutím k jejich věku a dosaženým kompetencím:

3.ročník (předškoláci a děti s OŠD) – tř. Sluníčka a Motýlci

2.ročník (dětí 4 -5ti leté) – tř. Sovičky a Tučňáci

1.ročník (dětí 3 - 4 leté) – tř. Pejskové (smíšená tř.), tř. Veverky

Pokud nelze tento systém s ohledem na věk nově přijatých dětí nebo s ohledem na počet dětí s OŠD pro další školní rok udržet, je možné vytvoření třídy (tříd) heterogenních, a to se zajištěním všech potřeb a organizačních specifik plynoucích z této situace a se splněním všech náležitostí vyplývajících ze ŠVP PV Mateřské školy Pražáčka.

III. Podmínky vzdělávání

Věcné (materiální) podmínky

1. *MŠ má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu dle předpisu...) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí*
 - Denně se zajišťuje větrání podle právě probíhající činnosti dětí
 - Prostor třídy je členěn do zón, ve kterých jsou umístěny hračky a materiály pro jednotlivé typy her a činností
 - Určité typy her mají ohraničený prostor (pohybové, konstruktivní, námětové, výtvarné a pracovní, didaktické...)
 - Ve třídě je místo, kde mohou být děti samy (klidová zóna, kde mohou děti relaxovat)
 - V některých třídách jsou dětmi využívány i konstrukční dřevěné stavby – dřevěná vestavěná patra, dřevěné domky
2. *Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu*
 - 1x ročně se provádí revize tělocvičného nářadí
 - Počet umyvadel a toalet odpovídá vyhlášce č. 410/2005Sb., pokud tomu tak není, ředitelka MŠ řeší tuto situaci se zřizovatelem a provede opatření v organizačním řádu MŠ
 - Výška stolků a židliček odpovídá vyhlášce č. 410/2005Sb.
 - Hračky mají atestaci, doporučení odborníků...
 - Ve vybavení tříd zpravidla převládá přírodní materiál
3. *Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a učiteli plně využíváno*
 - Ve vybavení tříd je dostatek hraček a pomůcek pro dívky (např. námětové hry na domácnost, kadeřnictví, kuchyňka, kočárky s panenkami, pro výtvarné činnosti) i pro chlapce (např. konstruktivní hry, námětové jako autíčka a značky, vláčkodráhy, ponk)
 - Vybavení jednotlivých tříd je pro daný věk dětí (ve třídě předškoláků např. koutek pro samostatnou práci určenou k rozvoji oblastí pro vstup do ZŠ a pro náročnější úkoly pro děti s OŠD) a talentované děti a děti se stanovenými podpůrnými opatřeními I. až II. stupně, vybavení třídy pro děti mladšího věku je rovněž vhodně volený a je dále průběžně doplňován s ohledem na potřeby těchto dětí
 - Učitelka dává dětem dostatek volně přístupného materiálu a pomůcek pro experimenty (lupy, knihy s dětskými pokusy)

- Učitelka umožňuje dětem hrát si a tvořit s různými druhy materiálů (písek, voda, přírodniny), pískovnička, dřívka a kamínky, kaštiny, listí, šišky, kinetický písek apod.
 - Hračky ve třídách jsou pravidelně v průběhu roku doplňovány, obměňovány (učitelka vhodně doplňuje i didaktickými hračkami z metodického kabinetu). Nakupujeme hračky podle předem připraveného plánu pro podporu konkrétních druhů her, činností a spontánních či řízených aktivit dětí
4. *Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení: jsou stanovena pravidla pro jejich využívání učitelkami i dětmi*
- Veškeré hračky, hry a materiály jsou ve třídách umístěny v otevřených policích do výše očí dítěte, v průhledných či označených boxech, v zásuvkách pro volný přístup dětí
 - Děti si berou hračky samy
 - Děti si po sobě po ukončení hry (činnosti) průběžně uklízejí občas i společně před svačinou či odchodem na pobyt venku nebo je jim dána možnost si stavby či výtvary ukládat na „výstavku“ nebo ponechat dočasně na místě
 - Zařízení MŠ je účelné, vše slouží dětem
5. *Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.*
- Děti si zdobí třídu i celou budovu vlastními výtvary (nejen šatny)
 - Učitelky dbají, aby byl ve třídách na první pohled vidět obsah probíraného tématu
 - Výtvary dětí ve třídách jsou obměňovány v souladu s tématem
 - Učitelka respektuje tzv. pracovní nepořádek
 - Děti si vystavují herní výtvary na určeném místě
 - Děti si mohou rozehranou hru nechat po skončení hry, a to i více dní
6. *Na budovu MŠ bezprostředně navazují obě zahrady. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity*
- Členění a vybavení zahrady umožňuje herní (námetové) aktivity dětí (domečky) - velká i malá zahrada
 - Členění a vybavení zahrady umožňuje pohybové aktivity (průlezky) - velká i malá zahrada
 - Členění a vybavení zahrady umožňuje výtvarné aktivity (křídly, papíry, pastelky, vodové barvy a štětce) - na velké zahradě v altánu
 - Členění a vybavení zahrady umožňuje tvořivé aktivity (na pískovišti, další materiály, kostky, modelína...) - velká i malá zahrada
7. *Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin apod.)*
- Osvětlení tříd a vytápění vyhovuje hygienické normě, je pravidelně kontrolováno (pracovní náplň uklízečka)
 - Úklid je prováděn pečlivě, podle stanoveného úklidového plánu
 - K úklidu se používají čisticí prostředky, které jsou bezpečně uloženy a používány bez možnosti přístupu a použití dětmi

- Rostliny v MŠ jsou prokazatelně nejedovaté

Životospráva

1. *Dětem se snažíme poskytovat plnohodnotnou a vyváženou stravu (dle předpisu). Snažíme se o zachování vhodné skladby jídelníčku, dodržování zdravé technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Je nepřipustné násilně nutit děti do jídla*
 - Ve třídě je k dispozici (od otevření MŠ do ukončení provozu) dostatek tekutin (čaj, džus, voda se šťávou) a děti vědí, kde je nádoba ve třídě umístěna, mohou si kdykoliv samy nalít do svého kelímku nebo požádat učitelku, která požadavek ihned vyplní
 - V jídelně děti mají svačinu připravenou na společném tácu a samy se obsluhují. Volí si i druh nápoje (čaj, voda nebo mléko), na požádání dostanou přídatky a samy se obsluhují i při výběru ze dvou nabízených druhů zeleniny nebo ovoce
 - Pokud děti nechťejí pomazánku, mohou si vzít i nabízený samotný chléb nebo pečivo, suchar
 - Pokud dítě opakovaně prosí o přídatky, je mu vyhověno (pouze, nastávala-li by tato situace opakovaně, učitelka prokonzultuje míru snědeného jídla s rodiči)
2. *Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy apod.)*
 - Odchod na svačinu probíhá ve dvou časových fázích (prostorová kapacita jídelny je jen pro tři třídy najednou ve stejný čas). Po dohodě učitelek lze však pořadí tříd měnit (kuchařky reagují na vzniklou situaci obratem), a to zejména při ranní svačině, kdy děti z věkově starších tříd občas odcházejí na polodenní výlety nebo z důvodu cvičení v tělocvičně (aby děti svačily až po tomto cvičení, a přitom na něj měly i dostatek času)
 - Odpolední svačiny si učitelka může zajistit i pro podávání na třídě, a to z důvodu včasějšího ukončení odpočinku za pěkného počasí (aby šla s dětmi dříve ven) nebo pokud jsou děti více spavé a jiné si již hrají (děti z hlubokého spánku násilně nebudíme)
 - Při pobytu na zahradě je dodržován pitný režim (pítka na obou zahradách MŠ)
3. *Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší*
 - Okamžitou kvalitu ovzduší je v případě nepříznivé situace možno ověřit na www.cistenebe.cz nebo na www.praha.cz (záložka počasí). Ověří učitelky (ve třídách jsou k dispozici služební NB)
 - Děti jsou venku dopoledne 2 hodiny, pokud je počasí příznivé, učitelka s dětmi přechází ven bez zbytečného prodlévání v budově MŠ

- Vzhledem k poloze MŠ na horním Žižkově, využíváme k vycházkám i sousední lesopark a cesty až na Vítkov (v zimě při dostatečné sněhové pokrývce chodíme s dětmi sáňkovat a bobovat také do lesoparku)
 - K procházkám využíváme i chodníky v poklidné zástavbě a veřejné dětské hřiště Balkán
 - Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ
 - Nábytek ve třídách je rozmístěn i s ohledem na možnost volného pohybu dětí
 - K uvolnění a proběhnutí využíváme i volný prostor tělocvičny
 - Učitelka dbá, aby na zahradě děti nebyly stále okřikovány a napomínány
 - Děti se po celém prostoru zahrady mohou pohybovat volně a bez omezení
4. *V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku apod.). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné*
- Všechny děti ze třídy, které si rodiče vyzvedávají až odpoledne, uléhají na lůžko ve třídě. Učitelka dětem pro zklidnění nejčastěji čte (pohádku, příběh, poezii pro děti apod.), zpívá, vypráví (pohádku, příběh...), méně často pustí k tichému poslechu hudbu nebo pohádku vyprávěnou z nosiče (CD, kazeta)
 - Děti, které neusnuly, zejména ve třídách předškoláků, si během odpočinku mohou u stolků dopracovat a dokreslit svá díla (zpravidla výtvary z keramiky, malby, kresby, modelování apod.)
5. *Učitelé se samy snaží chovat podle zásad zdravého životního stylu a poskytovat tak dětem přirozený vzor*
- Učitelky rovněž dodržují pitný režim s dětmi (učitelka se napije dle své potřeby, třeba častěji než děti)
 - Učitelka dodržuje zásady hygieny a myje si ruce společně s dětmi v umývárně (před odchodem do jídelny)
 - Učitelka také svačí a obědvá stejné jídlo
 - Učitelka je oblečena tak, aby jí oděv nebránil cvičit s dětmi, snižovat svou polohu do úrovně dětí

Psychosociální podmínky

1. *Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně*
- Při raním příchodu dítěte do třídy ho učitelka pozdraví a přivítá, pozdraví se s rodičem, který ho přivedl a pokud si rodič přeje učitelce něco o dítěti sdělit, krátce, ale se zájmem ho vyslechne
 - Veškerý pedagogický i provozní personál jedná s dětmi i rodiči mile a vstřícně, sděluje rodičům pouze informace spadající do kompetencí jednotlivých pracovníků naplní, dodržuje pravidla společenského chování.
2. *Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situaci*
- Škola má zpracován vhodný adaptační program pro nástup nového dítěte k docházce do MŠ a jeho dodržení je doporučováno zejména rodičům tříletých a mladších dětí. S formou adaptačního programu jsou rodiče v ústní podobě seznámeni při prohlídce školy před zápisem a v písemné podobě je součástí informací na žádosti o přijetí, kde

- podpisem stvrzují seznámení se a souhlas s uvedeným postupem adaptačního programu
- V rámci stanoveného adaptačního programu je rodičům doporučována, zejména u nově přijatých tříletých dětí, pouze dopolední docházka (cca 8,00 – 12,30 hodin), a to na nejméně období 10 pracovních dní (lépe na období docházky během celého 1. měsíce a po případné delší absenci – nemoc nebo dovolená – tento postup opakovat)
 - Rodič nově přichozího dítěte se také po raním příchodu do třídy může zapojit do hry s dítětem a setrvat ve třídě po delší čas, než je zpravidla obvyklé, pokud je patrné, že tak dítě nové prostředí lépe snáší. Dítě se ve společnosti rodiče adaptuje na docházku do MŠ tak dlouho, jak potřebuje. Učitelka však tento pobyt vhodně reguluje s ohledem na dané dítě a ostatní děti
 - Na základě údajů ve vstupním dotazníku, s nímž se třídní učitelky seznámily, učitelka lépe navozuje kontakt s novým dítětem
 - Učitelka informuje rodiče, jak se dítěti ve školce dařilo a konzultuje s rodiči další vhodný postup jeho začleňování a rodiče tento navržený postup respektují s ohledem na zajištění co nevhodnější péče o dítě
 - Dítě může dle své volby zůstat stranou od řízených činností a jen obhlížet dění ve třídě
3. *Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové, individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu a relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností*
- Spontánní činnosti nejsou přerušované, děti si své práce a činnosti (kreslení, úklid hraček, oblékání) dokončují ve vlastním tempu
 - Dítě, které je hotové dříve, má možnost zabývat se jinou aktivitou, než ostatní dokončí
 - Dítě se specifickými potřebami má v MŠ vytvořeny podmínky a podle požadavků rodičů a doporučení odborníků může být integrováno
 - Dítě chodí na WC i samostatně dle individuální potřeby
 - Učitelka nevyžaduje dokončení práce ve stanovený čas a ode všech dětí – Plán činností dokončíme dle podmínek
 - Ve třídě pracujeme vždy individuálně nebo skupinově, občas frontálně (zpravidla ve třídách předškoláků)
4. *Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné.*
- Učitelka se nedopouští žádného z výše uvedených projevů ani náznakem
 - Učitelka nemá ve třídě „oblíbené“ děti, které zjevně zvýhodňuje
 - Učitelka ani náznakem před ostatními dětmi nekomentuje jiné ve smyslu jeho tělesných nebo mentálních „nedostatků“, totéž nepřipouští ani mezi dětmi navzájem
 - Učitelka nepřipouští mezi dětmi ve třídě projevy nerovností, podceňování, zesměšňování

5. *Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.*
 - Dítě bylo vhodným způsobem seznámeno a přijalo dohodnutá pravidla soužití
 - Dítě se v prostoru třídy pohybuje volně, pokud potřebuje odejít na WC, učitelce to oznámí
 - Děti ze třídy svévolně neodcházejí
 - Děti jsou poučeny o zásadách bezpečného pohybu ve vnitřních prostorech budovy školky a na zahradě
 - Děti jsou především příkladným chováním pedagogů vedeny k zásadám slušného chování
 - Děti se vyjadřují své potřeby, přání
6. *Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.*
 - Učitelka mluví ke konkrétnímu dítěti, dívá se na něj, sníží svou polohu do úrovně dítěte (pohled z očí do očí)
 - Při rozhovoru učitelky s jedním dítětem jim neskáčou ostatní děti do řeči
 - Učitelka podává jasné informace (typu: „Vidím tady ležet hračku“, „Vidím neuklizené hračky“)
7. *Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.*
 - Učitelka slovně nemanipuluje s dítětem (slovní vydírání)
 - Učitelka dětem neradí (nepoužívá: „Tak běž a omluv se.“)
 - Učitelka vítá podněty a náměty, které vnášejí do vzdělávací nabídky samy děti (zdroje nápadů a námětů od dětí mohou zpestřovat a obohacovat třídní vzdělávací nabídku)
8. *Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná.*
 - Učitelka nabízí pedagogický styl s nabídkou (výběr je možný i v řízených činnostech), dítě není vybízeno a samo se rozhoduje, co si vybrat, čeho se zúčastnit
9. *Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.*
 - Učitelka se vyhýbá paušálnímu hodnocení (typu: „Vy jste dnes hodní“ nebo „Jste šikulové“, ale používá konkrétní, popisnou vazbu (typu: „Vidím, že se ti podařilo about bačkory“ nebo „Vidím, že jsi nakreslil dům“. Hodnocení dětí je konkrétní a pozitivní (nepoužívá: „To je pěkný dům“, ale: „Ten dům se mi moc líbí“)

- Učitelka povzbuzuje a oceňuje i neverbálně
- Učitelka podporuje samostatné řešení problémů (typu: „Co s tím uděláme“, „Jak to budeme řešit?“)

10. *Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).*

- Učitelka empaticky reaguje (vcítuje se do dítěte), často stačí: „Vidím, že jsi z toho smutný, že tě to mrzí“ a poté opět použije: „Co s tím uděláme, jak to budeme řešit?“

11. *Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).*

- Všichni zaměstnanci školy se chovají v prostředí MŠ dle těchto zásad a snaží se o vytvoření a udržení příjemného klima školy, a to mezi sebou i vůči dětem

Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Denní režim

Scházení dětí: **od 7:00 do 8:30 hod.**

Rozcházení dětí: **od 12:00 do 13:00 hod.**

a od 15:15 do 17:30 hod.

Po domluvě s učitelkou je příchod i odchod dítěte s ohledem na provoz MŠ možný kdykoliv.

Činnosti dětí: časový režim se přizpůsobuje aktuálním potřebám a možnostem dětí

Dopoledne: spontánní činnosti a činnosti řízené pedagogem
zdravotní cvičení a pohybové aktivity

svačina

spontánní a řízené činnosti

pobyt venku

Poledne: oběd

Odpoledne: odpočinek

svačina

spontánní a řízené činnosti (za příznivého počasí na zahradě MŠ)

Dodržíme pravidelný denní režim, který je však natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobit činnosti dětí v průběhu dne jejich potřebám a aktuální situaci. Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku (2 hodiny dopoledne), s ohledem na aktuální stav ovzduší (inverze), povětrnostní podmínky (silný vítr, náledí, mráz pod 10 °C). Děti mají dostatek pohybu nejen na obou zahradách (k procházkám využíváme i sousedící lesopark, hřiště Na Balkáně, cestu na Vítkov pro pěší), ale i v tělocvičně. Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí a napomáhají v jejich uspokojování.

Týdenní režim

Pravidelně se opakující činnosti v rámci týdne jsou:

- o MŠ začleňuje děti s Odlišným mateřským jazykem (OMJ)
MŠ má povinnost vzdělávat děti s OMJ od 1.9.2021 podle ŠZ, § 20, odst. 1 a 2, a to děti v povinném předškolním ročníku. Skupina 4 - 8 dětí s cizí státní příslušností v předškolním ročníku - jazyková podpora 2 x 30 minut týdně v dopoledních hodinách (pro skupinu 1 až 3 dětí v povinném předškolním vzdělávání bude poskytována individuální jazyková podpora v rámci vzdělávacích činností dle školního vzdělávacího programu ve třídách – stupeň podpory bez doporučení ŠPZ a finanční podpory)
- o Metoda Feuersteinova instrumentálního obohacování (FIE) pro rozvoj kognitivních funkcí. Probíhá se dvěma skupina 2 x týdně pro 45 minutách.
- o Předplavecká výchova (dětí od věku pěti let se jednou týdně v odpoledních hodinách zúčastňují plaveckého výcviku v bazénu Sportovního areálu Pražáčka)

Režimové činnosti jsou organizovány v souladu se vzdělávacími aktivitami.

1. *Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.*
 - o Zdravotní cvičení každý den – řízená pohybová aktivita
 - o Prostory tělocvičny a herny se pro cvičení a další pohybové aktivity dětí využívají dle orientačního rozvrhu, a především vzájemnou domluvou mezi učitelkami
 - o Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
 - o Učitelka odpovídá za to, že program pedagogických činností je cílevědomý a že je plánován
 - o Učitelka ví, co a proč s dětmi dělá, dělá s dětmi to, co má vzdělávací smysl a svůj postup dokáže zdůvodnit
2. *Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.*
 - o Dítě učitelky ubezpečují svým jednáním, že mateřská škola je pro něj místem bezpečným, kde mu nikdo nebude ubližovat
3. *Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.*
 - o Škola má zpracován vhodný adaptační program pro nástup nového dítěte k docházce do MŠ a jeho dodržení je doporučováno zejména rodičům tříletých a mladších dětí. S formou adaptačního programu jsou rodiče v ústní podobě seznámeni při prohlídce školy před zápisem a v písemné podobě je součástí informací na žádosti o přijetí, kde podpisem stvrzují seznámení se a souhlas s uvedeným postupem adaptačního programu
 - o V rámci stanoveného adaptačního programu je rodičům doporučována, zejména u nově přijatých tříletých dětí, pouze dopolední docházka (cca 8,00 – 12,30 hodin), a to na nejméně období 10 pracovních dní (lépe na období docházky během celého 1. měsíce a po případné delší absenci – nemoc nebo dovolená – tento postup opakovat)
 - o Dítěti je dán prostor pro reakci na probíhající změnu a čas, aby se s ní mohl vyrovnat (maminka zpočátku může setrvávat s ním ve třídě po předem dohodnutý vhodný čas, nosí si do školky své hračky...)

4. *Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které MŠ organizuje nad rámec běžného programu.*
 - Učitelka pružně reaguje na situaci ve třídě a neprosazuje připravené řízené činnosti na úkor spontánních (spontánní hra dětí předškolního věku může trvat hodinu i více), zdůvodnitelný odklon od plánu je jevem pozitivním
5. *Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.*
 - Učitelka citlivě reaguje při spontánních hrách dětí tím, že se snaží nevstupovat jim do hry a pokud se hra musí přerušit, jasně je ubezpečí, že v ní ještě budou moci pokračovat
6. *Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.*
 - Některá dětská WC jsou oddělena pevnými příčkami, čímž je soukromí dětí zajištěno
 - V každé třídě je klidný koutek, kam se dítě může uchýlit
7. *Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).*
 - Učitelka podrobně zná a využívá didaktické a metodické pomůcky a hry uložené v metodickém kabinetu, kde jsou uloženy i další potřeby např. pro výtvarné a pracovní činnosti (kromě základního vybavení tímto materiálem ve třídách) a také audiovizuální pomůcky
 - Učitelka využívá literaturu žákovské a učitelské knihovny a knihovny ve třídách
8. *Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě*
 - Zřizovatelem udělená výjimka na počet 26 dětí v každé třídě, není na újmu plochy stanovené vyhláškou a ani neohrožuje bezpečnost dětí.
9. *Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.*
 - Učitelky se seznámily a postupně si osvojují pedagogický styl s nabídkou (příprava činností tak, aby si dítě mohlo zvolit mezi několika činnostmi, podněcují vlastní aktivitu dítěte
 - Didaktické pomůcky a hračky jsou voleny i tak, aby poskytovaly dětem možnost experimentování
 - K těmto činnostem využíváme i přírodní materiály, přírodniny produkty zemědělské činnosti apod.
10. *Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.*
 - Děti přistupují k individuálním, skupinovým či frontálním činnostem v rámci spontánních i řízených aktivit, učitelka vhodně a vědomě tyto podmínky zajišťuje a dětem dané činnosti nabízí

- Frontální činnosti jsou využívány zejména v oblasti pohybových a hudebně-pohybových aktivit ve třídách s dětmi mladších ročníků, u dětí v předškolních třídách i v rámci dalších aktivit

11. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

- V rámci prováděného hodnocení dětí učitelka citlivě reaguje a plánovitě připravuje plánování činností pro děti ve třídě v rámci jejich individuálních potřeb
- V rámci jazykové podpory pro děti – cizince v povinném předškolním ročníku pracují se skupinou 4 – 8 dětí učitelky, které se za tímto účelem vzdělávají v programech DVPP a samostudiem, aby co nejlépe vyhověly individuálním vzdělávacím potřebám těchto dětí
- Do programu je 2 x týdně pro 45 minutách zařazována metoda Feuersteinova instrumentálního obohacování (FIE) pro rozvoj kognitivních funkcí u dvou skupin vybraných dětí předškolního věku.

Řízení

1. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

- Každý zaměstnanec Mateřské školy Pražacka (na základě uzavřené pracovní smlouvy) má stanovenou pracovní náplň
- Všichni zaměstnanci jsou seznámeni s: Pracovním řádem, Organizačním řádem, Řádem MŠ, Vnitřním a provozním řádem, směrnicemi PO a BOZP a dalšími platnými dokumenty a dodržují jejich ustanovení

2. Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.

- V budově MŠ jsou ve vestibulu informační nástěnky, další jsou v šatnách a před vstupem do každé třídy
- Mateřská škola Pražacka má informace na svých webových stránkách: www.msprazacka.cz (každá třída má na tomto webu svou stránku) a dále je ve vestibulu k dispozici k volnému rozebrání i Informační leták MŠ Pražacka
- Pro učitelky je v prostoru před ředitelnou umístěna informační tabule, kde jsou zapisovány aktuální informace, a dále je v tomto prostoru umístěna přihrádka označená pro každou třídu i ŠJ, kam se ukládají písemnosti a jiné věci k vyzvednutí učitelkami a hospodářkou (v zázemí ŠJ je také informační tabule sloužící k zápisu aktuálně probíhajících potřebných provozních záležitostí – zápisem je vždy pověřena jedna učitelka nebo paní hospodářka)

3. Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

- Ředitelka dle možností denně prochází jednotlivé třídy a osobně hovoří s kolegyněmi i paní hospodářkou a pracovníci úklidu i ŠJ
- Ředitelka vnímá vzniklé problémy a řeší je operativně
- Pro každý školní rok jsou určeny funkce jednotlivých učitelek na školce

4. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

- V rámci hodnocení učitelek a provozních zaměstnanců je nastaven i systém individuálních pohovorů s předchozím písemným vypracováním pěti otázek (vypracuje každý zaměstnanec před individuálním pohovorem s ředitelkou)
 - Učitelky jedné třídy se pracovní dobou prolínají, a to proto, aby byl zajištěn dostatečně dlouhý čas k předání si všech potřebných informací (o dětech, organizačně-provozních, diskuze a sjednocování společného postupu ve třídě a v jednání s rodiči), prolínání učitelek jednotlivých tříd je organizováno v závislosti na provozních podmínkách a s ohledem na vhodné pokrytí provozní doby mateřské školy (prolínání přímé činnosti učitelek v době 2,5 hodiny nelze z provozních důvodů ve všech třídách zajistit, přesto jsou organizačně zohledněny požadavky na prolínání v nejvyšší možné míře)
5. *Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.*
- Členky pedagogického sboru se snaží se o vstřícnou spolupráci, projevují si navzájem ohleduplnost a pochopení, společně řeší úkoly, které zadá ředitelka (viz zápisy z pedagogických a provozních porad).
 - Rodiče zveme ke spolupráci např. při sběru papíru, víček od PET lahví, sběru použitých baterií. Konzultujeme s nimi jejich pohledy a názory na chod naší školky, využíváme nabídek na poskytnutí finančních i věcných darů a přímé pomoci (natírání herních prvků na zahradě), nabízíme konzultační hodiny.
6. *Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.*
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, analýza a využití zpětné vazby je proces, který ředitelka a pedagogický sbor využívá a dále na něm systematicky pracují
7. *Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.*
- Kontrolní a evaluační činnosti se provádí převážně formou dotazníků s doplňujícím slovním komentářem (forma a obsah dotazníků je ustálena, provádíme vyhodnocování dle evaluačního plánu, s výsledky jsou v rámci svých kompetencí seznamovány učitelky, pracovnice provozu a také rodiče)
8. *Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.*
- Spolupráce se zřizovatelem se odráží zejména při plánovaných větších stavebních opravách a úpravách budovy i pozemku MŠ, dále také při požadované kapacitě MŠ s ohledem na aktuální situaci v počtu dětí pro přijetí do mateřských škol v rámci MČ Praha 3. Kapacita MŠ Pražáčka byla k 1. 9. 2014 navýšena ze 130 na 154 dětí. Po 1. 9. 2017 dojde opět k projednávání kapacity MŠ se zřizovatelem, a to s výhledem na další období, s ohledem na podmínky vzdělávání např. i dětí 2. – 3. letých v prostorách MŠ. Dále se spolupráce odráží na plánování a organizaci řady

odborných školení a např. i poskytnutí poradenské činnosti z právní oblasti školské a ostatní potřebné legislativy.

- Spolupráce s několika okolními ZŠ se odvíjí zejména na úrovni našich návštěv s předškoláky v daných základních školách
- Spolupráce s dalšími nejbližšími mateřskými školami se odvíjí v oblasti pohybových aktivit (Olympiáda a fotbalový turnaj čtyř mateřských škol)
- Další spolupráce např. s PPP pro Prahu 3 (převážně otázky OŠD), s externím logopedem, klinickým foniatrem (nabídka vyšetření dětí v MŠ na základě písemného souhlasu rodičů) a dále např. se společností PrimaVizus (nabídka vyšetření zraku dětí v MŠ na základě písemného souhlasu rodičů).

Personální a pedagogické zajištění

1. *Všichni zaměstnanci, kteří pracují v MŠ jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují.*
 - Kritéria pro přijetí zaměstnance jako pedagogického pracovníka jsou jasně vymezená
2. *Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.*
 - Každý pracovník je zaměstnancem Mateřské školy Pražáčka (na základě uzavřené pracovní smlouvy) a má stanovenou Pracovní náplň
 - Všichni zaměstnanci jsou seznámeni s: Pracovním řádem, Organizačním řádem, Řádem MŠ, Vnitřním a provozním řádem, směrnicemi PO a BOZP a dalšími dokumenty školy a dodržují jejich ustanovení
 - Také dle ŠVP
3. *Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.*
 - Neustále jsou ve sborovně k dispozici nabídky center, která poskytují kurzy a semináře pro pedagogy, a to nejen z oblasti DVPP (NIDV, DYS-centrum, SAV, Nakladatelství Verlag Dashöfer, Nakladatelství Portál, ČČK, Zdravotníci s.r.o., FAKTA s.r.o., Toulcův dvůr, ZOO Praha, Ekologické sdružení Tereza atd.), učitelky si nabídky pročítají, konzultujeme vhodnost výběru nebo sama ředitelka doporučí vhodné na základě vlastního plánu vzdělávání pedagogů ve školce
4. *Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.*
 - Vypracován plán dalšího vzdělávání učitelek a zajištění organizačně-provozních podmínek k jeho naplňování
5. *Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.*
 - Je vypracován rozvrh služeb učitelek na dva týdny dopředu, zástupkyně eviduje změny (rozvrh služeb je vyvěšen na nástěnce v místnosti před ředitelkou, změny se zapisují také na informační tabuli tamtéž)

6. *Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den a v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin*
 - Učitelky jedné třídy se pracovní dobou prolínají, a to proto, aby byl zajištěn dostatečně dlouhý čas k předání si všech potřebných informací (o dětech, organizačně-provozních, diskuze a sjednocování společného postupu ve třídě a v jednání s rodiči), prolínání učitelek jednotlivých tříd je organizováno v závislosti na provozních podmínkách a s ohledem na vhodné pokrytí provozní doby mateřské školy (prolínání přímé činnosti učitelek v době 2,5 hodiny nelze z provozních důvodů ve všech třídách zajistit, přesto jsou organizačně zohledněny požadavky na prolínání v nejvyšší možné míře)
7. *Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí).*
 - Jakékoliv vybočení z dodržování tohoto jednání, chování a vystupování vůči dětem, rodičům i směrem ven ze školy je považováno za nevhodné, závažná porušení mohou vést až k postihům spadajícím do oblasti řešení pracovně-právních vztahů
8. *Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj).*
 - Zajištění klinického logopeda dle domluvy s rodiči
 - Možné vyšetření dítěte klinickým foniatrem dle domluvy s rodiči
 - Spolupráce s PPP pro Prahu 3
9. *Naším záměrem je:*
 - Získat asistenta pedagoga, který by pomáhal se vzděláváním a péčí o děti cizince.
 - Získat finance na částečný pracovní úvazek učitele pro ještě optimálnější překrývání služeb ve třídách.
 - Nadále podporovat odborný růst všech zaměstnanců.

Spoluúčast rodičů

1. *Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.*
 - V přímém jednání učitelky s rodiči se odráží všechny výše uvedené aspekty
 - Reakce rodičů na jednání učitelky vypovídají o dodržování těchto aspektů z její strany
 - Lze využít i možnosti vyplnění anketního lístku nebo dotazníku sestaveného na dané téma
 - Téma nebo komplexně zahrnující názory rodičů o mateřské škole
2. *Učitelé sledují konkrétní potřeby dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.*
 - Maximálně možným způsobem zohledňujeme rodiči oznámené krizové nebo náročné situace v rodinách, analyzujeme u dítěte následné změny v chování s maximální ohleduplností a pochopením

- Jsou dány konkrétní informace (NE: „Je agresivní“ nebo „Neumí si hrát“, ale: „Neumí řešit problém“- např. půjčit si od někoho hračku)
 - Pokud je dítě např. zvyklé usínat s plyšovou nebo jinou hračkou, učitelka tuto potřebu dítěte a požadavek ze strany rodičů respektuje
 - Pokud učitelka žádosti ze strany rodičů ihned neporozumí, požádá o její vysvětlení a hledá možnost, jak rodičům vyhovět
3. *Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.*
- Rodiče jsou informováni o dění v MŠ prostřednictvím nástěnek ve vestibulu školky, informace naleznou na www.msprazacka.cz a na Informačním letáku mateřské školy pro daný školní rok
 - Konkrétní informace o dění v dané třídě naleznou rodiče na nástěnkách v šatnách a před vstupem do každé třídy a na www.msprazacka.cz, ve složce „své“ třídy
 - S rodiči kdykoliv komunikuje ředitelka MŠ (osobně, telefonicky, přes e-mailovou poštu, popř. písemně)
 - Aktivita rodičů je vítána a prakticky využívána
4. *Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.*
- Ke společným rozhovorům lze nejlépe využít dobu, kdy si rodič dítě vyzvedává ze třídy nebo zahrady, méně vhodná je doba při příchodu dětí do třídy
 - Při domlouvání se na společném postupu učitelka citlivě a profesionálně navrhuje možné postupy
 - Je vytvořen systém nabídky konzultačních hodin, a to jak s třídními učitelkami, tak s ředitelkou školy
5. *Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.*
- Vstupním záznamem je vstupní dotazník nebo vstupní rozhovor (možné zaměření na chybějící zkušenosti dítěte, rituály rodiny, výživa v rodině, jedináček, děti handicapované-jak a čím, nemocnost dítěte, adaptabilita, asociální chování, specifika-např. průběh porodu, pravděpodobná adaptace dítěte dle matky – je stále s ním nebo ho hlídají babičky a tety?
6. *Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejružnější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.*
- Na informačních nástěnkách nabízíme nabídky center s volnočasovými aktivitami pro rodiče s dětmi, adresy poradenských center, kontakty na lékaře-specialisty, semináře a kurzy s rodičovskou tematikou, vyvěšujeme letáky na akce vhodné pro rodiče s malými dětmi

- V rámci zapojení školy do „Výzvy 49“ od září 2019 probíhala práce s dětmi a rodiči s OMJ, a to práce se skupinou 3-5 dětí a setkávání 10 x 60 minut s rodiči a tlumočnickem (za spolupráce se zřizovatelem). Pro další období bude nadále využíváno zajištění tlumočnicků (zřizovatelem) na společné akce a schůzky s rodiči s OMJ, a také na zajištění překladů důležitých sdělení školy rodičům.
- Do programu je 2 x týdně pro 45 minutách zařazována metoda Feuersteinova instrumentálního obohacování (FIE) pro rozvoj kognitivních funkcí u dvou skupin vybraných dětí předškolního věku.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření¹. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů². Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ³. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

- Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami učitelka jejich naplňování přizpůsobuje tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem a snaží se o vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.
- Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má učitelka na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší.
- Učitel postupuje v souladu s vědomím, že účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.
- Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola, viz příloha č. 1 ŠVP PV.
- Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte, a to v rámci pravidel pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.
- Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování Plánu pedagogické podpory – **PLPP** a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu Individuálního vzdělávacího plánu – **IVP**. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Zpracováním PLPP nebo IVP pověří ředitelka vždy konkrétní učitelky na třídě, do které je dané dítě zařazeno.
- Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních zaměstnanců, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Všichni učitelé a zaměstnanci jsou se stanovenými podpůrnými opatřeními prokazatelně seznámeni a z jejich činností a jednání jednoznačně vyplývá vědomí, že rozvoj osobnosti dítěte

¹ § 16 odst. 1 školského zákona.

² § 16 odst. 3 školského zákona.

³ § 16 odst. 2 školského zákona.

s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Učitelé i ostatní zaměstnanci proto vytvářejí podmínky pro pozitivní přijetí těchto dětí ve třídě. Za tím účelem je nutné, mimo jiné, navázání úzké spolupráce s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace. Mohou být pevně nebo časově flexibilně stanoveny např. „konzultační“ schůzky, kterých se zúčastní obě učitelky ze třídy, do níž dítě dochází, ředitelka školy a oba zákonní zástupci dítěte. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení (PPP, pediatr, foniatr, logoped atd.). V rámci systému péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole má škola stanovena pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP; pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP – viz kapitola Organizace vzdělávání. Dále má škola stanoveny zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Náplň předmětů speciálně pedagogické péče je stanovena pouze v případě poskytování tohoto podpůrného opatření konkrétnímu dítěti. Učitelka zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měla by být vzdělána v oblasti speciální pedagogiky (dle plánovaného využití forem DVPP). Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními zabezpečujeme a umožňujeme uplatňovat princip diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání, a také realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí tak, jak je stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb.. Učitelka zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měla by být vzdělána v oblasti speciální pedagogiky

- Učitelka zná a prakticky provádí princip diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, úzce spolupracuje v tomto ohledu s kolegy na třídě
- Učitelka realizuje všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dítěte
- V rámci aktivit a činností usilujeme o osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených především na samostatnost, sebeobsluhu, základní hygienické návyky, a to v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- Je nastaven systém spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními a v případě potřeby i spolupráce s odborníky mimo oblast školství
- Je využita možnost snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- Je zajištěna přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

Děti s odkladem školní docházky (OŠD)

Děti s odkladem školní docházky jsou vzdělávány s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám. Odklad bývá udělen kvůli psychické, fyzické, emoční či sociální nezralosti, ze zdravotních důvodů a pro vadu řeči. Podle toho, z jakého důvodu byl dítěti odklad školní docházky udělen, je mu věnována zvýšená individuální péče.

Od 1. 9. 2017 je nastaven režim pro zajištění povinné předškolní docházky pro děti v posledním ročníku, tato situace je zohledněna ve Školním řádu MŠ a rodiče byli písemně s touto novou povinností seznámeni. Povinná předškolní docházka je stanovena v době 8–12 hodin, byl zpracován omluvný list dítěte (sloužící k prokazatelnému omlouvání a uvedení důvodu nepřítomnosti dítěte), učitelky reflektují tuto změnu a s tím související změny v pedagogické činnosti.

Děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Speciální potřeby mají děti také s odlišným mateřským jazykem. Nejčastěji se u nás vzdělávají děti z Vietnamu, Ukrajiny, Slovenska, Ruska, Běloruska. MŠ je často pro tyto děti prvním setkáním s ryze českým prostředím. Pochopení českého jazyka je před jejich nástupem do ZŠ velmi důležité pro jejich školní úspěšnost. Každé dítě je individuum s odlišnými předpoklady, možnostmi a dovednostmi. Je nutné tyto jednotlivosti podporovat a rozvíjet každé dítě na jejich základě. Děti s odlišným mateřským jazykem rozhodně obohacují školní prostředí o novou jazykovou i kulturní dimenzi.

Snažíme se respektovat metodická doporučení a zajistit vhodné způsoby práce s dětmi cizinci:

- Pracovat v menších skupinách nebo individuálně
- Používat vhodnou vizualizaci např. režimu, činností, míst
- O děti pečovat komplexně
- Poskytovat správný mluvní vzor

V rámci práce s dětmi se zaměřujeme zejména na

- Rozvoj slovní zásoby (pasivní i aktivní), práce s obrázky podle tematických celků – vytvářet slovníček, sešit
- Podporu mluvního apetitu
- Rytmizační cvičení – rytmy dle obrázků, 1–3slabičná slova, drobné hříčky, říkadla, hra na nástroje
- Zpěv – jednoduché popěvky, doplňování textu, melodizace jedno až tříslabičných slov
- Práci s knihou
- Rozvoj smyslového vnímání – zraková a sluchová percepce
- Rozvoj orientace v čase a prostoru – na sobě, na druhých, v prostoru
- Rozvoj paměti, pozornosti a myšlení
- Práci s piktogramy

Feursteinovo instrumentální obohacování (FIE)

Metodu FIE zaměřujeme v MŠ Pražáčka na děti, které

- Nejsou schopny se vyrovnat s formální situací učení
- Rychle ztrácejí nabyté znalosti nebo dovednosti
- Nejsou schopné naučené poznatky aplikovat v praxi

- Jsou impulzivní v jednání a myšlení, nepoučí se z chyb
- V běžných situacích (hra, mimoškolní prostředí) se od vrstevníků výrazně neodlišují

Cíle metody FIE

- Rozvíjení kognitivních schopností dětí
- Práce s kognitivními deficity s cílem rozvíjet individuální předpoklady k učení
- Reflexe vlastního myšlení a vhled, hodnocení vlastních poznávací dovednosti a zobecňování způsobů uvažování dětí
- Prostřednictvím metody se děti učí plánovat, promýšlet strategie, měnit strategie při změně podmínek atd.
- Velký důraz je kladen na rozvoj řeči a přesné vyjadřování myšlenek, které dítěti pomáhají si informaci či strategii uvědomit a osvojit tak, že je schopné je napříště používat

Obsah vzdělávání prostřednictvím FIE

- Cvičení metodou „papír a tužka“ za pomoci předmětů a pomůcek z prostředí třídy
- Před plněním každého úkolu je dětem dáván čas na rozmyšlenou v souladu s mottem FIE „Nechte mě, já si to rozmyslím“, což vede k omezování hyperaktivity
- Dítě přebírá odpovědnost za plnění úkolů
- Neprobíhá hodnocení na principu dobře-špatně ani známkování
- Každé dítě si může zažít úspěch, metoda nesrovnává mezi dětmi, nesoutěží se
- Je respektováno osobní tempo každého dítěte, ke stimulaci a motivaci jsou používány otázky
- Důraz je kladen na spolupráci a naslouchání, neboť úhel pohledu je ovlivněn kulturou, zkušeností a sociálním prostředím každého dítěte. Přístup vede k rozvoji tolerance mezi všemi zúčastněnými.

Organizace

- Metoda je aplikována v malých skupinách nebo individuálně ideálně u předškolních dětí mimo přímou činnost zpravidla 1x týdně po dobu 45 minut v průběhu 1 školního roku

Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Naše mateřská škola vytváří ve svém vzdělávacím systému podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje. Pokud některé z dětí začne vykazovat známky určitého nadání, podporujeme ho a rozvíjíme dál. Mimořádné nadání vždy zjišťujeme ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a případně dalšími odborníky na danou oblast. Posudek odborníků a PPP slouží ke stanovení podpůrných opatření při vzdělávání tohoto nadaného dítěte. To pak dál vzděláváme podle Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) a všech pravidel péče o děti s mimořádným nadáním.

Naším záměrem do budoucna je:

- Dále se vzdělávat v oblasti výchovně vzdělávací péče o děti s IVP
- Připravovat se na možnost, že naši mateřskou školu bude navštěvovat dítě s mimořádným nadáním
- Pokud takové dítě bude k docházce do MŠ přijato, zajistit jeho komplexní individuální rozvoj (ve všech oblastech naplňování podmínek vzdělávání)

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V současné době není budova školy vhodně uzpůsobena k pobytu dětí této věkové kategorie. Při projednávání této situace se zřizovatelem bylo prozatím rozhodnuto, že náklady na potřebnou přestavbu a úpravu interiéru i zahrad školy by z pohledu zřizovatele byly nerentabilní a vzhledem k maximálnímu možnému počtu 12-16 dětí ekonomicky nepřijatelné. Do školy je možno přijmout pouze děti, které 3 roky dovrší během září až listopadu daného školního roku a s přihlédnutím k individuálnímu vývoji a schopnostem každého z těchto dětí.

IV. Organizace vzdělávání

Kapacita školy od 1. 9. 2015 je 154 dětí rozdělených do šesti tříd s celodenním provozem. V pěti třídách je 26 dětí, v šesté je 24 dětí. Škola má od 1.9.2020 14 členů pedagogického sboru, s kvalifikací a praxí. Zápis do MŠ probíhá od roku 2017 v termínu od 2. do 16. května (po stanovení přesného data zřizovatelem) dle § 34 odst. 2 ŠZ. Přijímány jsou děti do naplnění kapacity školy dle kritérií. Obvykle se stanovují před zápisem s přihlédnutím k aktuální situaci a dle platné legislativy a mohou se měnit. Děti nesplňující některé z kritérií, mohou být přijaty do MŠ, jen pokud není naplněna kapacita dětmi splňujícími daná kritéria. Informační leták o termínu zápisu je vyvěšen na www.mprazacka.cz, a také u vstupu do MŠ. Pokud se v mateřské škole uvolní v průběhu roku místo, je možné požádat o přijetí i mimo termín zápisu. Děti jsou zařazovány do tříd (zpravidla homogenní uspořádání) s přihlédnutím k jejich věku a dosaženým kompetencím:

- 3. ročník (předškoláci + děti s OŠD) - tř. Sluníčka, Motýlci
- 1. ročník (děti 3-4leté) – tř. Sovičky, Tučňáci
- 2. ročník (děti 4-5leté) – tř. Veverky, tř. Pejskové (smíšená třída)

Třídy se snažíme zařizovat vhodně s ohledem na věk dětí, a to proto, že v koncepci školy jsme si stanovily přecházení dětí se svými třídními učitelkami každý rok do jiné třídy, a tato praxe se nám i nadále zdá jako vhodná a pro děti podnětná. Můžeme tak lépe využít všeho vybavení a postupně se ještě více soustředit na poskytnutí co nejvhodnějšího prostředí pro děti daného věku. Také při rozpracování TVP vycházejících ze ŠVP zohledňujeme věkově složené třídy a práci s dětmi daného věku. Program je zaměřen na 3-4 leté děti a je rozpracován dále pro 4-6ti leté děti i s ohledem na zařazení dětí s OŠD v předškolních třídách. V případě, že je třída věkově smíšená, postupují učitelky v práci s ohledem na věkově složení dětí ve třídě, a to tak, aby byl zajištěna výchova a vzdělávání ve stejné kvalitě, jako u dětí ve třídách věkově homogenních. Mateřskou školu lze navštívit a prohlédnout si její prostory individuálně, po předem sjednané schůzce s ředitelkou školky nebo při dnech otevřených dveří (zpravidla ve třech termínech).

Pravidla organizace individuálního vzdělávání

Plán pedagogické podpory (PLPP)

PLPP pro dané dítě vypracovávají učitelky dítěte ve spolupráci s ředitelkou MŠ a odborníkem z pedagogicko-psychologické poradny. PLPP obsahuje charakteristiku žáka a popis jeho obtíží, silné a slabé stránky, aktuální zdravotní stav, pedagogickou diagnostiku. Je zde zaznamenáno, jakých cílů chceme v rozvoji dítěte dosáhnout, jakými postupy a metodami. Dále je zde uvedena organizace výuky dítěte a její změny, co změnami chceme dosáhnout. Také je zde uvedeno, jak upravujeme hodnocení žáka a jeho pokroků. Zvažujeme, jaké pomůcky budeme používat, jak komunikovat s rodinou, jak postupovat u dítěte s jeho vztahovými problémy, s jeho postavením ve třídě, jaká budou v tomto ohledu podpůrná opatření. Součástí PLPP je i vyhodnocení toho, jak se nám podařilo naplnit cíle, které jsme si s dítětem stanovili a zda ho doporučujeme k dalšímu odbornému vyšetření v PPP, SPC či jinde.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

IVP vypracovávají osoby zodpovědné za vzdělávání dítěte a za odbornou péči o něj, tzn. učitelky, kterým IVP kontroluje a schvaluje ředitelka MŠ. IVP vychází z doporučení, která má dítě v PLPP: - z bodu I. *Závěry a vyšetření dítěte* (které jsou podstatné pro rozvoj a vzdělávání) a z bodu II. *Vyhodnocení PLPP* (např. individuální pracovní tempo, potíže s dodržováním pravidel).

IVP dále obsahuje priority dalšího rozvoje dítěte - např. rozvoj komunikačních dovedností, grafomotorických dovedností. Také obsahuje vzdělávací oblast, ve které bude upraven vzdělávací obsah. Dále obsahuje podpůrná opatření:

- Konkrétní pedagogické postupy, např. učení hrou, prožitkem
- Úpravy obsahu vzdělávání podle doporučení
- Úpravu očekávaných výstupů vzdělávání
- Organizaci výuky, např. zařazení výuky českého jazyka jako jazyka cizího
- Speciálně pedagogickou péči
- Způsob zadávání úkolů (např. srozumitelné, stručné, adekvátní)
- Hodnocení dítěte
- Přehled kompenzačních pomůcek, software IT vybavení, obrázkové encyklopedie, deskové hry

- Podpůrná opatření (např. respektování zdravotního stavu, zohlednění postavení dítěte ve třídě)
- Personální zajištění (např. spolupráce s psychologem, speciálním pedagogem, osobní
- Asistent, tlumočnick českého jazyka)
- Spolupráce se zákonnými zástupci – způsob komunikace, její četnost
- Dohodu mezi zákonnými zástupci dítěte a učitelkou – ředitelkou mateřské školy

Distanční vzdělávání

V rámci situace z jara 2020 (uzavření škol z důvodu zabránění šíření nákazy COVID – 19) se kolektiv učitelek ve spolupráci s rodiči dětí předškolních tříd dohodl na on – line setkávání s dětmi s využitím spojení přes skype a web.zoom.us.. Tento způsob setkávání se nám během měsíců duben a květen 2020 osvědčil a v podobných situacích budeme tato on – line prostředí využívat i v dalším školním roce. Při těchto setkáváních (frekvence po dohodě s rodiči zpravidla 2x týdně na 2 hodiny) si děti mají možnost společně pohovořit, plnit zadané úkoly a aktivity, včetně zpěvu a cvičení s učitelkami. Na webu MŠ jsou pro tyto situace také vloženy doporučení pro rodiče k aktivitám s dětmi po dobu, kdy nedocházejí do MŠ a odkazy na web.stránky vhodné pro činnosti s dětmi předškolního věku.

Pro šk.rok 2020/21 a 2021/2022 byl dětem v posledním ročníku předškolního vzdělávání poskytnut také pracovní sešit (poskytnutý organizaci zřizovatelem – MČ Praha 3): Úkoly pro předškoláky s pejskem Bafem (A.Brázdová, M. Růžek).

Pro šk.rok 2021/2022 budeme dále pokračovat v rámci distančního vzdělávání s on-line Google-učebna, kde mají vytvořenu složku jednotlivé třídy s předškolními dětmi (Sluníčka, Motýlci, Tučňáci) a do níž mají povolen přístup rodiče přes své google adresy. Do učebny každé třídy učitelky vkládají aktuální pracovní listy, které děti mohou doma vypracovat i v případě své nepřítomnosti ve škole, a také jsou tam učitelkami vkládány další podněty pro zajištění distančního vzdělávání a pro činnosti rodičů s dětmi v době, kdy nechodí do školy nebo i mimo tuto dobu. Tuto formu distančního vzdělávání využijeme vždy, klesne-li docházka dětí v jedné předškolní třídě po 2 dny pod 50%. Rodiče budou následně o on – line setkávání informováni v rámci aktuality v třídní složce na www.msprazacka.cz.

Doporučení pro rodiče na činnosti s dětmi po dobu, kdy nedocházejí do MŠ, umístěné na web.stránek předškolních tříd:

Čtete si s dětmi, povídejte si o přečteném, nechte je zpětně odvyprávět jednoduchý příběh, povídejte si s nimi o všem kolem vás, pohovořte o shlédnuté pohádce, užijte si "černou hodinku"(povídejte si před usnutím v setmělém pokoji).

Při procházkách probírejte pravidla bezpečného pohybu na ulicích a znát dopravní značky pro chodce.

Vytvořte větu o pěti slovech a nechte ji dítě opakovat (např.: "Maminka koupila cukr, chléb a banány.").

Trénujte zrakovou paměť (vyberte 5 jednoduchých předmětů - např. drobných hraček a po chvíli prohlížení je zakryjte a nechte dítě vyjmenovat, co si zapamatovalo).

Dejte doma dětem čas a prostor (i několik hodin), aby si tvořilo z konstruktivních her (Lego, Seva, kostky apod.).

Určujte s dětmi, z jakého materiálu jsou vyrobené předměty kolem vás, a povídejte si, jak se asi vyrábějí.

Trénujte barvy a geometrické tvary (objevujte ve svém okolí kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník)

Zkoušejte se poměřovat - kdo je větší, menší, kdo stojí vpředu, vzadu, vedle, je-li něco nad či pod (vzájemné polohy předmětů). Zkoušejte pořadové číslovky (první - pátý).

Mluvte s dětmi o denní době (co děláte ráno, v poledne, odpoledne, večer..., zkuste, co se dělo včera, co plánujeme na zítra...

Všímejte si počasí a nechte děti popsat, jaké právě je.

Povídejte si s dětmi o emocích - jak se dnes cítí, z čeho se radují, z čeho jsou smutné...

Procvičujte jejich samostatnost (oblékání, svlékání, obouvání, zouvání, dodržování hygieny, ale také, aby poprosily, když něco chtějí a poděkovaly, když něco dostanou, aby si řekly o pomoc, pokud ji potřebují).

Nechte děti, aby se podílely na vaření a přípravě jednoduchých jídel, na přípravě pro společné stolování, nechte je jmenovat všechny použité suroviny a další přísady do jídel, hovořte o zdravých a ne-zdravých potravinách.

Nechte děti jíst příborem a u stolu. Stolujte společně.

Trénujte pravou a levou stranu (dávejte pokyny nebo naopak, ať dává dítě pokyny vám a kontroluje, zda je provádíte správně :-)).

Zkoušejte s dětmi vymýšlet slovní i významové nesmysly a nebo je nechte vymýšlet samotné.

Trénujte hluboké nádechy (do břicha), chodte po schodech (máte-li), překračujte překážky, procvičujte rovnováhu (stoj na jedné noze), na zemi v leže na břiše střídejte zvedání nohy a ruky křížem (levá ruka a pravá noha), to samé ve stoji na čtyřech. Dejte si denně 10 dřepů. Na procházce si házejte míčem.

Skládejte třeba jen z novinového papíru čepice, lodičky (dbejte na správné překládání papíru).

Nechte děti stříhat a vystříhovat (např. obkreslené tvary, které mohou následně lepit a vytvářet pěkné obrázky, které mohou i dokreslovat tužkou a pastelkami).

Nechte děti kreslit a vybarvovat obrázky (omalovánky). Dejte jim prostor k výstavce výtvorů (lednička, parapet apod.).

Zadávejte jim jednoduché úkoly a posilujte při jejich plnění dětskou vytrvalost a soustředěnost.

Zpívejte svým dětem a zpívejte si s dětmi.

Přejte si, aby vás vaše dítě nakreslilo a třeba i celou vaši rodinu (celá postava nebo jen hlava).

Nechte je pracovat s modelínou (máte-li doma). Nebo si připravte jednoduchá těsta na tvoření (slané těsto, vizovické těsto atp.).

Webové stránky plné nápadů:

Veselá chaloupka, i pro starší děti. Nápady pro Aničku, Šuplík správného kluka Štěpána, I-creative, Mimibazar, jaro s Rozárkou, Zabav děti, Máma do deště, UnoDuo, Pipasik

<https://www.vesela-chaloupka.cz/materialy/predskolaci-bez-zapisu-149/>

V. Charakteristika vzdělávacího programu

Od 1. 9. 2009 pracujeme podle vlastního programu „Už koníček pádí“ vypracovaného kolektivem pedagogů MŠ, který odpovídá základním požadavkům pro výchovu a vzdělávání dětí předškolního věku dle RVP PV (vstoupil v platnost 1. 3. 2005). Tento ŠVP byl do současné doby několikrát doplněn či přepracován, vždy s ohledem na platné změny a dodatky RVP PV. Po komplexním tříletém hodnocení a po ročním hodnocení za školní rok 2019/20 a 2020/21 z výstupů z těchto hodnocení, a s ohledem na aktuální změny RVP PV byl tento dokument dále dopracován a vydán pro školní rok 2021/22 jako nový ucelený dokument.

Hlavní cíle předškolního vzdělávání

- Rozvoj osobnosti dítěte, její individuality, jejího vzdělávacího potenciálu s celkovým citovým postojem vůči ostatním lidem, světu kolem nás, k člověku, k jeho práci, k rodině, k přírodě, k vlastnímu zdraví, k planetě Zemi, k historii a k lidovým tradicím a zvykům, ale i k evropskému společenství.
- Rozvoj osobnosti s pozitivním vztahem k sobě i k druhým v souladu s všelidskými hodnotami pro generaci 3. tisíciletí (nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabšími a ohroženými jedinci, péče o druhé a ohleduplnost k jiným, základy pro zdravý život, význam životního prostředí pro život člověka a důstojné vztahy mezi lidmi všech barev pleti). Snažíme se usnadnit dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu. Naším úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.
- Podpora a doplňování rodinné výchovy a pomoc se zajištěním prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k aktivnímu rozvoji a učení dítěte
- Obohacování denního programu dítěte v průběhu jeho předškolních let a poskytnutí odborné péče Usilujeme o to, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání.
- Snaha o vytváření dobrých předpokladů pro pokračování ve vzdělávání dětí tím, že za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti

dětí a bude tak každému dítěti umožňováno dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

- Plnit na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i jeho rodiči i úkol diagnostický, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným. Předškolní vzdělávání poskytuje všem dětem optimální podmínky pro vlastní rozvoj. Dětem, které to potřebují poskytovat v rámci předškolního vzdělávání, na základě znalosti aktuální úrovně rozvoje i dalších rozvojových možností každého dítěte, včasnou speciálně pedagogickou péči, a tím zlepšovat jejich životní i vzdělávací šance.

Školní vzdělávací plán má zakomponován povinný obsah pěti interakčních oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání a učení. Tyto oblasti propojujeme a pedagog z nich v každodenní činnosti sestavuje mozaiku-fungující celek, v němž dílčí cíle i dosažené kompetence na sebe navazují a doplňují se. Integrované bloky si pedagogové rozpracovávají v TVP do podtémat, která nejsou pevně časově ohraničena. Jejich časovou délku určuje zájem dětí a aktuální dění v MŠ. Jsou dostatečně široká, aby poskytovala dostatek podnětů k činnostem. Snažíme se vzdělávací nabídku naplnit mnohostranně pestrou a intelektovou činností dětí. Pedagogové konkretizují cíle i obsah tak, aby vyhovoval skladbě dětí ve třídě, jejich potřebám i možnostem.

Je sestaven tak, aby respektoval hlavní rámcové cíle předškolního vzdělávání:

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení (cíl rozvojový)
- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost (cíl hodnotový)
- Získání osobní samostatnosti, schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí (cíl postojový)

Učitelka uvažuje vždy a za všech okolností s vědomím naplňování cíle „rozvojového“, „hodnotového“ i „postojového“, a to při činnostech řízených a plánovaných. Učitelka uvažuje vždy a za všech okolností s vědomím naplňování cíle „rozvojového“, „hodnotového“ i „postojového“ i při veškerých běžných činnostech, a i v těch situacích, které vzniknou neplánovaně a spontánně.

Jsou charakterizovány ve dvou rovinách

1. Jako rámcové cíle, které je třeba v té které oblasti sledovat a naplňovat (rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání / osvojení hodnot / získání osobnostních postojů)
2. Jako klíčové kompetence neboli očekávané výsledky, které by mělo dítě v průběhu vzdělávání získávat (kompetence k učení / kompetence k řešení problémů / kompetence komunikativní / kompetence sociální a personální / kompetence činnostní a občanské)

Předpokládáme se, že pro dítě předškolního věku mohou být dosažitelné klíčové kompetence v následující úrovni:

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledek
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

A dále dílčí cíle, které jsou strukturovány do pěti oblastí (oblast biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní, enviromentální), které se promítají do dílčích výstupů (dílčí dovednosti, poznatky, hodnoty a postoje v uvedených pěti oblastech).

Učitelka naplňující u dítěte dílčí cíl (např. „osvojení si věku přiměřených dovedností“ uvedený v oblasti biologické – učí dítě zavazovat si tkaničku) sleduje zároveň i naplňování cílů rámcových a uvědomuje si neustále:

- Co se dítě učí (získává praktické dovednost, rozvíjí jemnou motoriku, učí se i komunikovat, vyjádřit se)
- S jakou hodnotou se dítě setkává (spolupráce, spoluúčast, pomoc, s tolerancí)
- Jaký má dítě prostor pro sebevyjádření, sebevědomí (prožívá radost ze zvládnuté dovednosti, má možnost posílit své sebevědomí)

Vše, co k naplňování všech těchto cílů nesměřuje, resp. mu brání, je považováno za pedagogicky nevhodné, případné v tomto ohledu chybné řešení situací je považováno jako působení nežádoucí. Působení, které by bylo v přímém rozporu s těmito cíli, je považováno za nepřípustné. Z těchto pěti oblastí pedagog sestavuje v každodenní činnosti „mozaiku“ – fungující celek, v němž dílčí cíle i dosažené kompetence na sebe navazují a doplňují se.

Specifika předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání se snažíme *maximálně přizpůsobovat* vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbáme na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Pro předškolní vzdělávání se snažíme nabízet vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat *přirozeným dětským způsobem*.

Vzdělávání je vázáno *k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí*, včetně vzdělávacích potřeb *speciálních*. Každému dítěti je poskytnuta pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení učitele vycházelo z pedagogické diagnostiky – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, pravidelného sledování jeho vývoje a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možno zajistit, aby pedagogické aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo stimulováno, –byla podporována jeho poznávací motivace. Dítě se tak prostřednictvím vzdělávacích aktivit postupně rozvíjí v základních dovednostech (motorických, poznávacích ad.) vzhledem ke svým optimálním možnostem tak, aby docílilo úspěchu, který je jeho okolím oceněn a samo se cítilo úspěšné. Takovéto pojetí vzdělávání umožňuje *vzdělávat společně v jedné třídě děti bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a učební předpoklady*. V předškolním vzdělávání tak mohou být vytvářeny třídy s věkově homogenním i heterogenním uspořádáním, kde mohou děti vykazovat rozdílné vzdělávací možnosti a potřeby, včetně speciálních.

Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte uplatňujeme v předškolním vzdělávání *odpovídající metody a formy práce*. Vhodně využíváme *prožitkového a kooperativního učení hrou a činností dětí*, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání se snažíme využívat přirozený tok dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytovat dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Učební aktivity probíhají především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. V předškolním vzdělávání se snažíme v dostatečné míře uplatňovat *situční učení*, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl. Významnou roli v procesu učení sehrává *spontánní sociální učení*, založené na principu přirozené nápodoby. Proto dbáme ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, o poskytování dítěti vzorů chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné. V předškolním vzdělávání jsou

uplatňovány *aktivita spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené*, v poměru odpovídajícím potřebám a možností předškolního dítěte. Takovou specifickou formou, vhodnou pro předškolní vzdělávání v podmínkách mateřské školy, je *didakticky zacílená činnost, která je učitelem přímo nebo nepřímo motivovaná*, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla *v menší skupině či individuálně*.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu *vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte*. Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, nikoliv tím, kdo dítě „úkoluje“ a plnění těchto úkolů kontroluje. Úkolován je učitel – jeho hlavním úkolem je iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem⁴.

V předškolním vzdělávání uplatňujeme *integrovaný přístup*. Vzdělávání probíhá na základě *integrovaných bloků*, které nerozlišují „vzdělávací oblasti“ či „složky“, ale které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích⁵. Obsah bloků vychází ze života dítěte, je pro ně smysluplný, zajímavý a užitečný. Realizace takovýcho bloků poskytuje dítěti širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitek. Dítě tak nezískává jen izolované poznatky či jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro dítě snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Dítě získává skutečné činnostní výstupy – kompetence.

I při tomto způsobu práce jsou pro tvorbu i realizaci vzdělávací nabídky využívány metody a prostředky „klasických“ *specifických didaktik* jednotlivých oborů výchovně vzdělávacích činností (metodik), pokud jsou zaměřeny na práci s předškolním dítětem a pokud odpovídají psychologickým a didaktickým specifikám předškolního vzdělávání. *Vzdělávací obsah se stanovuje pro celou věkovou skupinu společně, tj. pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 (7) let*.

Z předchozích let jsme ponechali označení jednotlivých oblastí symbolickou barvou:

Oblast: BIOLOGICKÁ

Dítě a jeho tělo – barva MODRÁ (nebe, vzduch, voda)

Záměr vzdělávacího úsilí:

- Stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte.
- Podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, rozvíjet pohybové i manipulační dovednosti dětí, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním postojům.
 - Zachovávat správné držení těla
 - Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
 - Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla

⁴ Učitel by měl prostřednictvím autoevaluace kontrolovat sám sebe.

⁵ Znamená to smysluplné propojování všeho, co bývalo uměle členěno do „výchovných složek“.

- *Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru*
- *Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem*
- *Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku*
- *Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a materiály*
- *Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky*
- *Zvládnout jednoduchou obsluhu a pracovní úkony*
- *Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím pohybem a sportem a rozlišovat, co zdraví prospívá a co škodí (např. zásady zdravého životního stylu – pozitivní účinky pohybu, sportu, hygieny, zdravé výživy, činností a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování, a také faktory poškozující zdraví (včetně návykových látek)*
- *Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými lidmi*

Pro děti s OMJ: Dítě a jeho tělo: „Oblast biologická“

- *Zvládání základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí*
- *Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej pokynu*
- *Propojení jemné a hrubé motoriky*
- *Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem*
- *Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů*
- *Ovládat koordinaci ruky a oka*

Oblast: PSYCHOLOGICKÁ

Dítě a jeho psychika – barva ŽLUTÁ (slunce ovlivňující naši psychiku)

Záměr vzdělávacího úsilí:

- Rozvíjet a podporovat duševní pohodu dítěte, psychickou zdatnost a odolnost, jeho intelekt, řeč a jazyk, poznávací procesy a funkce, jeho city a vůli, stejně tak i jeho sebepojetí, jeho kreativitu a sebevyjádření. Stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je k dalšímu rozvoji, poznávání a učení. Tři podoblasti: Jazyk a řeč; Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace; Sebeponětí, city a vůle.
 - *Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči*
 - *Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno*
 - *Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách*
 - *Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat*
 - *Domluvit se slovy*
 - *Porozumět slyšenému*
 - *Sledovat a vyprávět příběh, pohádku*
 - *Připravovat se na život v mnohorejččné společnosti*
 - *Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů*
 - *Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)*
 - *Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité*
 - *Záměrně se soustředit a udržet pozornost*
 - *Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení*
 - *Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit*
 - *Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech*

- Rozlišovat některé obrazné symboly porozumět jejich významu a funkci (např. piktogramy – v dopravních prostředcích, označení elektriny, zákaz koupání atd.)
- Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy
- Orientovat se v prostoru i rovině, částečně v čase
- Chápat základní číselné i matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat
- Přemýšlet, uvažovat, své myšlenky a úvahy slovně vyjádřit
- Řešit problémy, úkoly a situace
- Nalézat nová řešení
- Projevovat zájem o knížky, poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci
- Postupovat podle pokynů a instrukcí
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině
- Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci
- Podílet se na organizaci hry a činnosti
- Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Uvědomovat si svoje možnosti a limity
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s tím, učit se hodnotit své osobní pokroky
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- Prožívat a dětským způsobem vyjadřovat, co cítí
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků

Zachytit a vyjádřit své prožitky

Pro děti s OMJ: Dítě a jeho psychika „Oblast psychologická“

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění
- a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj
- a zopakovat jej ve správných
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat

- divadlo, film, užívat telefon
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Oblast: INTERPERSONÁLNÍ

Dítě a ten druhý – barva ČERVENÁ (lásky, pochopení, přátelství)

Záměr vzdělávacího úsilí:

- Podpora utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilování, kultivování a obohacování jejich vzájemné komunikace a zajištění pohody těchto vztahů.
 - *Navazovat kontakty s dospělým*
 - *Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem*
 - *Spolupracovat s ostatními*
 - *Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým, respektovat je*
 - *Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavřít kompromisy, řešit konflikt dohodou*
 - *Respektovat potřeby druhého dítěte*
 - *Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný*
 - *Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijemná*

Pro dítě s OMJ: Dítě a ten druhý „Oblast interpersonální“

- Navozovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- Spolupráce s ostatními
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navozovat a udržovat dětská přátelství
- Dodržovat dohodnutí a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, a dodržovat herní pravidla

Oblast: SOCIÁLNĚ KULTURNÍ

Dítě a společnost – barva BÍLÁ (slavnostní oblečení, slavnosti)

Záměr vzdělávacího úsilí:

- Uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, do světa materiálních i duchovních hodnot, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecné, uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.
 - *Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi*
 - *Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat*
 - *Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování*
 - *Pochopit, že každý má ve společnosti (třída, rodina) svoji roli, podle které je třeba se chovat*
 - *Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich odlišné vlastnosti, schopnosti a dovednosti*
 - *Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy*
 - *Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky*
 - *Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik*

- *Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základ hudební dovednosti vokální i instrumentální*

Pro dítě s OMJ: Dítě a společnost: „Oblast sociálně kulturní“

- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení.
- *vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností*

Oblast: ENVIROMENTÁLNÍ

Dítě a svět – barva ZELENÁ (příroda, stromy, tráva, ekologie)

Záměr vzdělávacího úsilí:

- Založit u dítěte elementární enviromentální povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu, vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.
 - *Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí*
 - *Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí*
 - *Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte*
 - *Vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný*
 - *Všímat si změn v nejbližším okolí*
 - *Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim*
 - *Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat*
 - *Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka a uvědomovat si, že jakým způsobem se lidé chovají, ovlivňují tím vlastní zdraví i životní prostředí*
 - *Pomáhat pečovat o životní prostředí*

Pro dítě s OMJ: Dítě a svět: „Oblast environmentální“

- Seznamování se s prostředím kde žijí, a vytváření si vztahu k nim
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování
- ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat.
- Poznávání jiných kultur, jejich tradice a zvyky
- Seznamování a přiblížení se našim zvykům a tradic
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Klademe důraz a snažíme se o:

- Tvořivost pedagoga při uplatňování vzájemného propojení vzdělávacích oblastí při plánování denní vzdělávací nabídky dětem, a to v podobě integrovaných bloků, které mají podobu tematických celků. O zpracování některých tematických bloků formou

projektů se v dalších letech budeme pokoušet zkušebně, na základě jejich vyhodnocení mohou být pak začleněny formou případných dodatků tohoto ŠVP.

- Zpracované integrované bloky (témata či projekty) mohou být různě rozsáhlé, dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé, mohou se dále členit, větvit apod. Měly by být vytvářeny natolik široké a obsáhlé, aby poskytovaly dostatek zajímavých a různorodých podnětů ke konkrétním činnostem.
- Zaměření těchto bloků vychází z přirozených potřeb a zájmů dítěte a ze skutečností dítěti a jeho životu blízkých. Jejich obsah musí být předškolnímu dítěti srozumitelný, užitečný a pro ně prakticky využitelný. Pomáhá dítěti chápat sebe sama i okolní svět, rozumět jeho dění a orientovat se v něm. Je upraven tak, aby vyhověl věku, úrovni rozvoje a sociálním zkušenostem dětí, pro které jsou bloky připravovány.
- Obsah bloků odpovídá vzdělávacímu obsahu stanovenému ve vzdělávací nabídce v RVP PV. Činnosti nabízené v rámci ŠVP (TVP) jsou různorodé a zasahují do všech oblastí lidského konání. Rozvíjejí intelektové i praktické schopnosti a dovednosti dítěte, prohlubují jeho poznání, obohacují jeho praktickou zkušenost a zvyšují praktickou využitelnost toho, co se dítě naučí.
- Integrované bloky svým obsahem *vzájemně navazují, doplňují se, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého*. Je přirozené a správné, že vzdělávací obsah, resp. některé jeho prvky se v různých integrovaných blocích opakují a dítěti se znovu připomínají, že se s nimi setkává v nových souvislostech a učí se vidět věci z různých pohledů. Právě to významně přispívá k tomu, že si dítě může vytvářet globální a reálný pohled na současný svět i jeho dění a že získané poznatky i dovednosti může lépe využívat v běžném životě a v dalším učení. Pokud se setkává se stejným obsahem i mimo formální vzdělávací nabídku, při příležitostech neplánovaných a vidí je *v přirozených logických vztazích a životních souvislostech*, jsou výsledky vzdělávání ještě účinnější.
- Uplatňování hlavní vzdělávací metody, kterou je pro děti hra nebo jiná pro ně zajímavá činnost
- Aktivitu dítěte prožitkovým učením s posilováním dětské zvědavosti a objevováním světa kolem nás
- Emoční prožitky dětí před získanými výsledky v řízených činnostech
- Respektování specifiky předškolního vzdělávání se schopností pedagoga hledat a objevovat nové vzdělávací cesty
- Spojení vzdělávacích témat se životem a s učením nápodoby v praktickém životě – sociální učení
- Realizování evaluačních analýz obsahu, metod a forem denní nabídky činností dětem
- Analýzy evaluace směrem k dítěti zaměřené na rozvoj každého dítěte jako jedinečné osobnosti, vzdělávací pokroky dítěte písemně zaznamenávat (Dotazník vstupní a Dotazník-úroveň klíčových kompetencí dítěte)
- Spoluúčast s rodinou v netradičních formách zajišťujících pohodovou atmosféru navozující klima důvěry mezi rodiči, školou a dětmi (vánoční posezení s rodiči ve třídách, karnevaly s rodiči v MŠ, keramika s rodiči-odpoledne v předem stanovený den, opékání špekáčků s rodiči na zahradě MŠ, využití nabízené pomoci rodičů-stran drobných oprav hraček apod.)
- Učitelka respektuje fyziologické, kognitivní, sociální a emocionální potřeby dětí určité věkové skupiny konkrétním rozpracováním tematické části vzdělávacího projektu do denní vzdělávací nabídky dětem

- Veškeré činnosti organizuje pedagog pro děti zajímavým způsobem tak, aby se každé dítě cítilo jistě, bezpečně a spokojeně v podnětném, obsahově bohatém prostředí. Umožňuje dětem bavit se přirozeným dětským způsobem
- Pedagog respektuje individualitu každého dítěte. Vede záznam o vývojových a vzdělávacích pokrocích tak, aby bylo dítě motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí a cítilo se úspěšně, svým okolím uznávané
- Metody a formy práce jako prožitkové a kooperativní učení hrou, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte. Podporuje dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcuje radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové
- Využívá spontánních nápadů dětí a poskytuje dětem dostatek prostoru pro spontánní hry a jeho vlastní plány
- Uplatňuje situační učení založené na praktických ukázkách životních souvislostí – uplatňuje učení založené na přirozené nápodobě – spontánní sociální učení. Poskytuje dětem vzory chování
- Uplatňuje aktivity spontánní a řízené, vzájemně provázané a vyvážené v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem dětí předškolního věku
- Přímou nebo nepřímou motivuje didakticky zacílenou činností, v níž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně
- Zásadně uplatňuje didaktický styl založený na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Probouzí v dětech chuť učit se a objevovat
- Uplatňuje integrovaný přístup. Uskutečňuje vzdělávání na základě integrovaných bloků, které nerozlišují vzdělávací oblasti, ale které nabízejí dětem obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života kolem nás pro získání skutečných činnostních výstupů – kompetencí dítěte

VI. Vzdělávací obsah

Je zpracován formou ucelených částí – deseti integrovaných bloků. Každé téma zahrnuje všech pět interakčních oblastí předškolního vzdělávání.

Název: Už koníček pádí

Témata (integrované bloky):

1. Koníček nás vítá
2. Vezmi žlutou tužku, namaluj mi hrušku
3. Unavený podzim
4. Už nám voní jehličí
5. Na Nový rok o slepičí krok
6. Ten dělá to a ten zas tohle
7. Co všechno musí udělat jaro
8. Svět kolem nás
9. Cestička k domovu / Máminy oči
10. Léto zná tisíc legrací

Koníček nás vítá

Starší děti + předškoláci

- 1) Já a moji kamarádi
- 2) Co se sklízí na poli (dožínky, mlýn, pekárna)
- 3) Vlaštovičko, leť!
- 4) Sv. Václav, Den české státnosti

Mladší děti

- 1) Jsem bez mámy a táty
- 2) Naše školka (Vím, kde jsou hračky)
- 3) Co mi řekla myš
- 4) Vlaštovičko, leť!

Hlavní vzdělávací záměr:

- Seznámit se s prostředím školky, dětmi a dospělými
- Orientovat se ve třídě a v budově školky
- Brát si hračky a uklízet je na místo k tomu určené
- Znat jména dětí ve třídě
- Navázat vztahy s vrstevníky ve třídě
- Projevovat své potřeby, komunikovat, vyjadřovat přání
- Postupně si zvykat na pravidelné činnosti v MŠ
- Podílet se na tvorbě pravidel a rituálů ve třídě, vnímat je a respektovat je
- Aktivně projevit svůj zájem, zálibu
- Poznávat národní historii
- Získávat povědomí o kulturním prostředí, pranostiky (o úrodě, obilí, chmelu, vínu, lnu a konopí, bramborách, máku)
- Výtvarné činnosti námětové, činnosti s přírodním materiálem (klasy, makovice, hroznové víno, cukrová řepa)

Náměty a činnosti: Kdo jsem a kam patřím, moje značka, kdo je můj kamarád, moje oblíbená hračka, co už umím, budeme si hrát. **Aktivita:** drolení zrna z klasů, sypaní máku z makovic, návštěva statku, pekárny nebo mlýna, zadělání a pečení chleba, ochutnáváme cukrovou řepu

Vezmi žlutou tužku, namaluj mi hrušku

Starší děti + předškoláci

- 1) Na zahradě, v sadu
- 2) V lese (plody stromů a keřů, zimní spánek)
- 3) Stromy tě zvou na výstavu
- 4) Příroda léčí (přírodniny, zpracování plodin)
- 5) ČR – den vzniku (28.10.)

Mladší děti

- 1) Koulelo se koulelo
- 2) Hrášek je kulatý...
- 3) Stromy tě zvou na výstavu
- 4) Kaštanek a šípek

Hlavní vzdělávací záměr:

- Zvládnout vlastní sebeobsluhu
- Zvládnout základní sebeobsluhu
- Vnímat změny v přírodě
- Orientace v okolí MŠ
- Seznamovat se s plody podzimu (sad, zahrada, les)
- Manipulovat s přírodninami, vnímat jejich estetickou stránku, znát jejich užitečnost
- Rozvíjet kvalitu slovního projevu

- Učit se spolupracovat
- Rozvíjet kvalitu slovního projevu
- Poznat druhy ovoce a zeleniny
- Poznávat svou národní příslušnost
- Výtvarné dovednosti – práce s barvou
- Rozlišovat státní symboly
- Poznávat význam plodů pro zdraví člověka
- Experimentovat s přírodninami
- Rozvíjet a usměrňovat přiměřenou fyzickou aktivitu (provádět přirozená i zdravotní cvičení)
- Seznamovat se s lesními zvířaty
- Pozorovat a zaznamenávat změny počasí – seznamování se se znaky podzimu

Náměty a činnosti: procvičování barev (skládání barevných papírů), přiměřené oblečení k počasí, rozlišovat listnaté a jehličnaté stromy, využívání všech smyslů (ochutnávka ovoce a zeleniny), všimnout si tvarů a krásy plodů, četba (O jabloňce, Malíř, Foukej, foukej, O poslední vlaštovce, Ťuká, ťuká deštík), poslech (A. Vivaldi – čtvero ročních dob), zpíváme (Pod naším okýnkem, Vlaštovičko leť, Šel zahradník...), dechová cvičení (foukání do peříček...) **Aktivita:** připravíme si ovocný nebo zeleninový salát, ochutnáme kompotované ovoce, Sokolníci na zahradě MŠ, Ekocentrum Kavyl – podzimní program

Unavený podzim

Starší děti + předškoláci

- 1) Jak plyne čas (člověk v čase)
- 2) Čas v přírodě (čím se měří, ráno, poledne, večer)
- 3) Co umí vítr a déšť
- 4) Moje tělo (Aby tělo nebolelo)
- 5) Sv. Martin, posvícení

Mladší děti

- 1) Když narodí se maličký (Ani o tom nevím a rostu)
- 2) Můj den od rána do večera
- 3) Co umí vítr a déšť (sledování počasí)
- 4) Jak na čistotu (Moje maminka stůně)

Hlavní vzdělávací záměr:

- Vytvářet povědomí o zdravém životním stylu (otužování, strava)
- Vnímání změn v přírodě (změny počasí)
- Zvládnutí základních hygienických návyků (i při stolování)
- Získávat povědomí o kulturním prostředí (Dušičky-člověk v čase)
- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Získat povědomí o svém vlastním těle (i v rámci společenství lidí-handicapování-jejich odlišnost, tolerance k nim)
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Sv. Martin-zdůraznit ohleduplnost, citlivé jednání k druhému, umět darovat nebo se s někým rozdělit)
- Posvícení – lidové zvyky a obyčeje

Náměty a činnosti: příprava a realizace karnevalu (podzimní strašení), seznamování se s podzimním zvyky a obyčeji (sv. Martin, svátek zesnulých, pozorování změn v přírodě, krátící se den) **Aktivita:** pečení koláčů a dělení se o ně, procházka podzimní přírodou, vaříme a ochutnáváme bylinkové čaje (šípkový)

Už nám voní jehličí

Starší děti + předškoláci

- 1) Mikuláš nám nadělí (Sv. Barbora)
- 2) Advent (zvyky a obyčeje)
- 3) Štědrej večer nastal...

Mladší děti

- 1) Čerte, čerte, čertíku, nesahej nám na kliku
- 2) Advent (zvyky a obyčeje)
- 3) Stromečku, vstávej...

Hlavní vzdělávací záměr:

- Rozvíjet řečový projev
- Rozvíjet fantazii a představivost
- Obohacovat slovní zásobu
- Formulovat myšlenky a přání
- Rozvíjet pěvecké a hudebně – pohybové dovednosti, kultivovat hudební i mluvený projev
- Rozvíjet estetické vnímání kulturních tradic a eliminovat nevkus
- Sebeovládání v určitých situacích (neprozradit tajemství)
- Navazovat citové vztahy mezi dětmi (dárek pro druhého)
- Osvojovat si další výtvarné a praktické dovednosti
- Seznamovat se s lidovými tradicemi, pranostikami a slovesným odkazem období adventu a Vánoc
- Poznávat, že vlastním jednáním lze druhému udělat radost
- Rozlišovat dobro a zlo
- Rozlišovat protiklady
- Učit se dokončovat hry, samostatně uklízet hračky

Náměty a činnosti: příprava a realizace vánoční besídky, seznamování se s koledami, básničkami a říkankami k danému období, hudebně-pohybové hry, vánoční zvyky a obyčeje (provádění vybraných s dětmi), výzdoba třídy a školky, hry s novými hračkami. **Aktivita:** pečeme perníčky, rozkrajujeme jablíčka

Na Nový rok o slepičí krok

Starší děti + předškoláci

- 1) Novoroční čas (Tři králové)
- 2) Povídám, povídám pohádku
- 3) Zvířátka v nouzi
- 4) Zima na horách a v dolinách
- 5) Masopustní veselice

Mladší děti

- 1) My tři králové...
- 2) Povídám, povídám pohádku
- 3) Zvířátka v nouzi
- 4) Na sněhu a na ledu
- 5) Masopustní veselice

Hlavní vzdělávací záměr:

- Vyprávět zážitky, příběhy a naslouchat druhým
- Sdílet emoce druhých a citlivě na ně reagovat
- Chápat významy slov (mudrc, král, kometa), úcta k moudrosti
- Pranostiky a obyčejy vztahující se k tomuto období
- Soustředěně vyslechnout pohádkový příběh (čtený, vyprávěný)
- Rozlišovat lidské vlastnosti (kladný x záporný hrdina)
- Rozšiřovat aktivní znalost pohádek, písní a básní
- Vyprávět kratší děj
- Dramatizovat příběh
- Učit se spolupracovat při hře
- Seznamovat se s hlavními znaky zimy a zimních sportů
- Radovat se ze sněhové nadílky, využít sníh k experimentům a podnětům k výtvarným a praktickým činnostem
- vnímat život v přírodě (nutnost přikrmovat ptáky i volně žijící zvířata)

Náměty a činnosti: experimenty se sněhem, koulování, bobování, krmení ptáků, návštěva ve škole, pozorování životního prostředí, ochrana zdraví. **Aktivita:** tříkrálový průvod po školce, stavba sněhuláka, závody v oblékání

Ten dělá to a ten zas tohle

Starší děti + předškoláci

- 1) Masopust
- 2) Hádej, kdo jsem (řemesla a profese)
- 3) Kdo, co, čím
- 4) Z čeho se vyrábí
- 5) Staré profese (Ekocentrum Kavyl)
- 6) Čtvero ročních období

Mladší děti

- 1) Masopust
- 2) Hádej, čím jsem
- 3) Papír nebo dřevo?
- 4) Čtvero ročních období

Hlavní vzdělávací záměr:

- Zajímat se o materiály, experimentovat a rozvíjet smysly
- Poznávat činnosti lidí, hovořit o práci rodičů a jiných lidí
- Poznávat základní vlastnosti, charakteristiku a použití materiálů (dřevo sklo, guma, papír, kov)
- Lidové zvyky a obyčejy spojené s obdobím Masopustu (výtvarné techniky k tvorbě masek, převleků)
- Poznávat funkci některých věcí
- Seznamovat se s různými oblastmi lidské činnosti
- Vytvářet podněty k činnostem ve dvojicích
- Tančit, hrát na hudeb. nástroje (na vlastní tělo), experimentovat s pohybem, hudbou a rytmem
- Procvičovat manuální zručnost a dovednosti
- Rozvíjet chuťové vnímání, poznávat prakticky se seznamovat s různými potravinami
- Říkadla a písničky související s tématem
- Spolupráce s rodiči (karneval)

- Inovace profesí v současné společnosti
- Znat měsíce v roce a hlavní znaky čtyř ročních období

Náměty a činnosti: experimenty s předměty, třídění odpadů, povolání rodičů, spolupráce při tvorbě masek na karneval, radostně prožít karneval, předměty denní potřeby, didaktické pomůcky a materiály na vnímání všemi smysly. **Aktivita:** spolupráce s Ekocentrem Kavyl-program pro MŠ o starých řemeslech.

Co všechno musí dělat jaro

Starší děti + předškoláci

- 1) Jaro posílá pozdravení
- 2) Zvířata domácí a hospodářská a jejich mláďata
- 3) Kniha (vše o stromu – roční cyklus, encyklopedie)
- 4) Půjdu k zápisu
- 5) Vynášení smrti, Velikonoce

Mladší děti

- 1) Voláme sluníčko
- 2) Čtyři malá prasátka
- 3) Hádanky a říkadla (dětská kniha)
- 4) Malované vajíčko

Hlavní vzdělávací záměr:

- Seznámení s lidovou tvořivostí (rozpočítadla)
- Vynášení smrti-seznámení s lidovou slovesností a zvyky
- Spolupráce na společném výtvarném díle (smrtka)
- Radovat se z objevů (rašení jara), poznávat květiny, vůně, hlasy ptáků
- Zpřesňovat své vnímání s důrazem na detail (didaktické pomůcky – zvětšovací krabičky)
- Pojmenovat symboly ročních dob
- Rozvoj tvořivosti (práce s netradičním materiálem – vejce, přírodniny)
- Vytvoření základů pro práci s informacemi (encyklopedie), hledat odpovědi na otázky, poučení
- Povzbuzovat přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému
- Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- Rozvíjet kultivovaný přednes a vyjadřování
- Podněcovat zvědavost a zájem o křesťanské příběhy
- Rozvíjet rytmické cítění a hudební dovednosti
- Rozvíjet grafomotorické a praktické dovednosti

Náměty a činnosti: pozorování rostlin, sázení rostlin, práce s materiálem, příprava Velikonoc, výzdoba třídy, seznamování se slovesným uměním. **Aktivita:** návštěva knihkupectví, programy pro MŠ (Toulcův Dvůr, Ekocentrum Kavyl)

Svět kolem nás

Starší děti + předškoláci

- 1) Velikonoce
- 2) Dopravní prostředky
- 3) Tvary kolem nás
- 4) Ptám se, ptám se pampeliško
- 5) Zvířata volně žijící, exotická-ZOO
- 6) Filipojakubská noc

Mladší děti

- 1) Malované vajíčko
- 2) Krtek a autíčko (dopravní prostředky)
- 3) Ptám se, ptám se pampeliško
- 4) Co viděla veverka v lese (volně žijící zvířata, co mají ptáčci v hnízdě)

Hlavní vzdělávací záměr:

- Rozvoj jemné i hrubé motoriky
- Vyhledávání shodných a rozličných znaků
- Osvojování si pravidel při pohybu na ulici
- Rozvoj estetického citění
- Posilování dlouhodobé i krátkodobé paměti
- Seznamování s matematickými pojmy a geometrické tvary
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
- Rozvoj kulturních a estetických dovedností
- Vnímání tradic jako jedné ze základních hodnot našeho společenství (formou prožitkového učení)
- Rozvíjet aktivní slovní zásobu, kultivovaný přednes a vyjadřování
- Rozvíjet rytmické citění a hudební dovednosti
- Rozvíjet prosociální citění
- Rozvíjet slovní i obrazovou paměť a představivost
- Rozvíjet pohybové vlastnosti a vytrvalost
- Podílet se na přípravě oslav
- Zvyšovat kvalitu slovního vyjadřování
- Rozlišovat dobro a zlo (příběhy i skutečnost), být obezřetný při styku s cizími lidmi,
- Vyjadřovat se neverbálně (čarování), poznávat nové formy výtvarného vyjádření, zdůraznit nebezpečí při činnostech s ohněm

Náměty a činnosti: výrobky k oslavě Velikonoc, výzdoba třídy. **Aktivita:** dětské dopravní hřiště, Ekocentrum Kavyl – mláďata hospodářských zvířat.

Cestička k domovu / Máminy oči

Starší děti + předškoláci

- 1) U nás doma (rodina, svátek matek)
- 2) Sluníčková louka (barvy, hmyz)
- 3) Město, ve kterém bydlím
- 4) Sportem ku zdraví (Olympiáda, fair play hra, seznámení s různými druhy sportů)

Mladší děti

- 1) U nás doma (rodina, maminka)
- 2) Sluníčková louka (barvy, hmyz)
- 3) Můj dům a okolí
- 4) Sportujeme

Hlavní vzdělávací záměr:

- Upevňovat vztah k blízkým osobám
- Poznávat místo, kde žiji
- Úcta k rodičům a prarodičům, mezilidské vztahy
- Sounáležitost s rodinou (kresba – rodina)
- Stanovení pravidel při hře a jejich dodržování
- Rozlišovat zvuky, zpřesňovat sluchové vnímání
- Zvyšovat fyzickou obratnost a zdatnost (hrubá motorika)
- Seznamovat se s různými druhy sportů
- Koordinovat pohyb při jízdě na mobilních hračkách, houpání na houpačkách (skluzavky, kolotoč)
- Získávat povědomí o naší kultuře
- Podílet se na životě a tradičních oslavách v obci (Máje)
- Seznamovat se s životem hmyzu (včelky, motýli, vývojové fáze – co je housenka)

Náměty a činnosti: průzkum zahrady s lupou v ruce a prohlížení si hmyzu ve zvětšovací krabici. **Aktivita:** návštěva včelařů s ukázkovým úlem v MŠ, procházka okolím školky, celodenní školní výlet.

Léto zná tisíc legrací

Starší děti + předškoláci

- 1) MDD, letnice
- 2) Voda znamená život (Co říkala kapička Jára)
- 3) Naše modrá planeta
- 4) Loučení (se školkou, s kamarády)
- 5) Pojedu na prázdniny

Mladší děti

- 1) Děti mají svátek
- 2) Co říkala kapička Jára
- 3) Pojedu na prázdniny
- 4) Putování za sluníčkem

Hlavní vzdělávací záměr:

- Seznamovat se s významem vody v přírodě
- Hovořit o nutnosti chránit vodu v přírodě, neznečišťovat vodní toky
- Vyhledávat nové informace, přijímat nové poznatky
- Seznamovat se s vlastnostmi vody (pokusy s vodou)
- Zdůraznit nebezpečí vody v přírodě pro člověka (léto, zima) x radost z vody
- Osamostatňovat se, pečovat o své bezpečí a zdraví (chránit se před úrazy)
- Společně oslavit MDD (hry na zahradě, netradiční prožití dne ve školce-např. den splněných přání, spaní v MŠ...)
- Uvědomovat si svůj vztah ke kamarádům ze třídy
- Podněcovat zvědavost
- Uvědomovat si rozdíly mezi dítětem a dospělým
- Vnímat, co si přeje někdo jiný

Náměty a činnosti: experimenty a pokusy s vodou (jaká je, jak mění barvu a tvar, co je led a pára, co je mlha a mrak), výzdoba třídy a zahrady na MDD, splnění vybraných přání dětí.

Aktivita: připravit si společnou večeři při spaní ve školce, výprava za životem v rybníčku (se sklenicí, lupou a zvětšovací krabičkou), polodenní výlet – Mořský svět

VII. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Na úrovni školního programu hodnotíme soulad ŠVP s RVP PV (identifikační údaje o MŠ, obecná charakteristika školy, vzdělávací obsah, evaluační systém).

Evaluace provádíme v následujících oblastech:

- a) Naplňování cílů ŠVP.** Dílčí hodnocení provádíme 1x ročně, komplexní vždy každé tři roky. Evaluaci provádí ředitelka s celým kolektivem učitelů. Evaluujeme rovněž soulad ŠVP s RVP PV.
- Koncepční záměr = zda má vlastní myšlenku, obsahuje dlouhodobé cíle, zda vyjadřuje, o co usilujeme, obsahuje vzdělávací cíle (záměry), hodnotíme jedinečnost
 - Vhodnost vzhledem k podmínkám = zda vychází ze situace školy, zda je „ušit na míru škole“, zda využívá možností okolního prostředí
 - Pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu = obsahovou i formální kvalitu integrovaných bloků
 - Otevřenost = zda umožňuje další rozvoj školy a zkvalitňování vzdělávání, dává prostor pro změny, využívá možností poskytovaných okolním prostředím
- b) Kvalita podmínek vzdělávání.** Evaluace podmínek – viz zpracované dotazníky Analýza podmínek vzdělávání). Hodnotíme 1x ročně (v červnu za uplynulý školní rok, vyhodnocení a závěry jsou zpracovány do 31.10. následujícího školního roku. Evaluaci provádí ředitelka s celým kolektivem učitelů.
- c) Metody a formy vzdělávání a jeho realizace.**
- TVP tvorba a jejich naplňování (třídní dokumentace). Hodnotíme 4x až 5x za školní rok. Evaluaci provádějí všechny učitelky.
 - Evaluaci integrovaných bloků provádí všechny učitelky 1x za školní rok.
- d) Práce pedagogů, jejich profesionalita.**
- Autoevaluace (dle zpracovaného dotazníku). Sebereflexi provádí učitelky 1x za školní rok (v měsíci červnu).
 - Hospitační záznamy (dle hospitačních záznamů a dle stanovených kritérií, také s přihlédnutím k portfoliu učitelky), 1 – 2x za školní rok. Evaluaci provádí ředitelka nebo zástupkyně. Na úrovni tříd pedagog provádí:
 - Hodnocení dětí (úroveň klíčových kompetencí dětí, portfolio každého dítěte). Dílčí hodnocení provádíme zpravidla 3x ve školním roce (do konce října, v únoru a koncem měsíce června). Evaluaci provádějí všechny učitelky.
 - Hodnocení dětí s IVP a PLPP – s použitím zvolených hodnotících dotazníků (nastavení dle individuální potřeby, a to s ohledem na závěry a doporučení odborníků u každého dítěte individuálně). Prováděno zpravidla 1x měsíčně.
- e) Klima v MŠ.** Anketa pro rodiče – hodnotící dotazník ke konci školního roku. Prováděna 1x ročně zpravidla koncem května. Podklady zpracovávají učitelky za svou třídu a

komplexně vyhodnocuje ředitelka. Rodiče jsou s výsledky seznámeni na společné třídní schůzce počátkem měsíce září v následujícím školním roce.

SWOT dotazníky a otázky ředitelky – všichni zaměstnanci MŠ 1x ročně (písemně)

Rozhovory s ředitelkou – každý zaměstnanec individuálně zpravidla 1x ročně (březen, duben po odevzdání SWOT dotazníků)

Hlavní metody hodnocení

Metody, podle kterých hodnotíme kvalitu sledovaných oblastí nacházíme v RVP PV. V rámci výše uvedeného tedy využíváme:

1. **Pozorování** – cílevědomé, soustavné a plánované sledování dítěte, je přímé a nepřímé, krátkodobé i dlouhodobé. Učitelky jej používají neustále při svém působení, je zaměřeno k určitému cíli, zjištění.
2. **Hospitace** – dle plánu hospitací, provádí ředitelka nebo zástupkyně.
3. **Rozhovory** – tato metoda je charakterizována přímou sociální interakcí. Dítě je učitelkou podněcováno cílevědomými otázkami k verbálním informacím. Tuto metodu používá také ředitelka vůči učitelkám i pracovním provozní části MŠ.
4. **Diskuse, pedagogické a provozní rady – plánované i operativní dle potřeby**
5. **Analýzy dokumentů, analýzy osobních a pracovních materiálů pedagogů** – učitelé i ředitelka získávají informace z písemných materiálů oficiálních i neoficiálních, analyzují dokumenty školy, zápisy v třídní knize, třídní plány, písemné přípravy, fotodokumentaci, hodnotící zprávy ČŠI a zřizovatele.
6. **Analýzy portfolia dítěte** – průběžně během roku vyhodnocují učitelé (dětské práce, komentáře pedagoga, popisy situací, které zachycují pokroky dítěte, závěry a doporučení pro další období).
7. **Dotazníky – dotazníková** metoda je určena pro hromadné získávání údajů. Jde o písemnou formu kladení otázek a získávání odpovědí. Umožňuje v poměrně krátké době získat určité množství informací od většího počtu osob. Problémem může být věrohodnost získaných dat (rodiče, zaměstnanci).

8. Záznamové a hodnotící listy

Metody kombinujeme, snažíme se získat informace z co největšího počtu možných zdrojů. Výsledky získáváme postupně, dílčí, po etapách. Poté je zpracujeme a provedeme závěrečné hodnocení – co se nám povedlo, kam se podařilo v řešení problémů dospět, kde problémy zůstávají a nač se tedy ve své pedagogické i hodnotící práci zaměříme v následujícím období.

Pedagogická diagnostika u dětí

Oblasti pedagogické diagnostiky

- Osobnost dítěte, jeho rozumové schopnosti, učební styl, postoje a hodnotové orientace, jeho psychické a somatické vlastnosti
- Školní prostředí (sociální vztahy ve třídě, struktura skupiny)
- Autodiagnostika pedagogické práce učitele
- Diagnostika rodinného prostředí

Sledujeme a vyhodnocujeme individuální rozvoj a učení dítěte, jeho pokroky ve všech vzdělávacích oblastech, hodnotíme prospívání dítěte ve vztahu k jeho individuálním potřebám a možnostem. Pro hodnocení potřebujeme dostatek informací. Dítě pozorujeme v běžných podmínkách a zaznamenáváme je.

Rizika pedagogické diagnostiky

U nezkušených pracovníků hrozí riziko oslnění výsledky diagnostiky a následně možná patologizace dítěte, žáka. V praxi se nejčastěji při diagnostikování objevují tyto problémy:

- Nedostatek dovedností a nedostatečné kompetence diagnostikující osoby.
- Užívání (nevhodných) diagnostických metod.
- Povrchní interpretace (např. kresby). Dětské nadšení z toho, co lze jednoduše z metody vyčíst.
- Haló efekt a předem determinovaná odpověď (potvrzují si, že můj odhad byl správný).
- Rychlé stanovení diagnózy, jednorázovost vyšetření, chybějící supervize apod.

K hodnocení dětí přistupují učitelky s maximální možnou odpovědností, s respektováním zachování mlčenlivosti o důvěrných informacích týkajících se dítěte, s možností vzdělávání se a v seznamování se s metodami a postupy v diagnostice dětí, s možností konzultace svých zjištění s ředitelkou nebo se zkušenou kolegyní zvolenou do funkce metodičky pro tvorbu TVP a hodnocení dětí v MŠ.

Hermannová Gabriela a pedagogický kolektiv